

FLASH EUROBAROMETER 584

EU:n haasteet ja painopisteet

Eurobarometri-raportti
kesäkuu 2026

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

Demoscopin viestinnän pääosaston (DG COMM "Public Opinion and Citizens Engagement" -yksikkö) pyynnöstä tekemä tutkimus

Tämä asiakirja ei edusta Euroopan komission näkemystä. Sen sisältämät tulkinnot ja mielipiteet ovat yksinomaan kirjoittajien omia.

Hankkeen nimi

Flash-eurobarometri 584 – EU:n haasteet ja painopisteet

Raportti

FI

Luettelon numero

NA-01-26-031-FI-N

ISBN

978-92-68-41278-7

doi: 10.2775/2560997

© Euroopan unioni, 2026

<https://europa.eu/eurobarometer>

*Eŭropo
Demokratio
Esperanto*

Pierre Dieumegardin laatima asiakirja Europokune - Europe Together- ja [Europe Democracy Esperanto -ohjelmista](#).

Tämän "väliaikaisen" asiakirjan tarkoituksena on antaa yhä useammalle Euroopan unionin kansalaiselle mahdollisuus tutustua Euroopan unionin tuottamiin (ja verovaroin rahoitettuihin) asiakirjoihin.

Jos käännöksiä ei ole, kansalaiset suljetaan pois keskustelusta.

Tämä asiakirja "E urobaromete r" [oli olemassa vain englanniksi pdf-tiedostossa](#). Alkuperäisestä tiedostosta loimme Libre Office -ohjelmiston valmisteleman odt-tiedoston konekäännöstä varten muille kielille. Tulokset ovat nyt [saatavilla kaikilla virallisilla kielillä](#).

On toivottavaa, että tärkeiden asiakirjojen kääntäminen siirtyy EU:n hallinnolle. "Tärkeät asiakirjat" eivät ole pelkästään lakeja ja asetuksia vaan myös tärkeitä tietoja, joita tarvitaan tietoon perustuvien päätösten tekemiseksi yhdessä.

Jotta voisimme keskustella yhteisestä tulevaisuudestamme yhdessä ja mahdollistaa luotettavat käännökset, kansainvälinen esperanto olisi erittäin hyödyllinen sen yksinkertaisuuden, säännöllisyyden ja tarkkuuden vuoksi.

Ota yhteyttä:

[Kontaktu nin-Ek ! Eŭropo kune! \(englanniksi\)](#)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Sisällysluettelo

Johdanto.....	4
Keskeiset havainnot.....	6
1. Altistuminen ja riskit, joita lapset kohtaavat sosiaalisessa mediassa.....	8
1.1 Väärien ja harhaanjohtavien tietojen paljastaminen ja niihin vastaaminen verkossa.....	8
1.2 Lasten verkossa kohtaamat riskit ja heidän suojelunsa.....	12
2. Demokratiaa ja oikeusvaltiota koskevat käsitykset.....	16
2.1 Demokratian peruspilareiden tunnistaminen.....	16
2.2 Eriävä tyytyväisyys oikeusvaltioperiaatteeseen kansallisella ja EU:n tasolla.....	18
2.3 Epäilykset kansalaisten toimista EU:n päätöksentekoon vaikuttamiseksi.....	22
3. Energiakriisi.....	25
3.1 Uusiutuva energia, johtava toimenpide fossiilisista polttoaineista luopumiseksi.....	25
3.2 Energian hintojen nousu: Kulutuksen vähentäminen rakennemuutoksen sijaan.....	27
4. Käsitys kauppapolitiikasta ja taloudellisesta suvereniteetista.....	29
4.1 Yhteistyö kauppaneuvotteluissa.....	29
4.2 Kauppasuhteiden monipuolistaminen.....	31
5. Näkemykset EU:n suurimmista haasteista.....	33
5.1 Eurooppalaisten käsitykset EU:n tärkeimmistä haasteista.....	33
5.2 Eurooppalaisten EU:lta odottamat ensisijaiset tavoitteet.....	37
6. EU:n turvallisuus ja puolustus.....	40
6.1 Kansallisen turvallisuuden uhka ja tuki EU:n puolustusomavaraisuudelle.....	40
6.2 Luottamus EU:hun turvallisuuden ja puolustuksen vahvistamiseksi.....	43
7. Tekniset eritelvät.....	46
8. Qu estionnaire.....	48

Flash-eurobarometri EU:n haasteet ja painopisteet

Johdanto

Euroopan unionissa eletään merkittävän poliittisen, taloudellisen ja yhteiskunnallisen epävarmuuden aikaa. Turvallisuus- ja puolustuskysymyksistä, strategisesta riippumattomuudesta, energiapaineista, kilpailukyvyistä, demokratian häiriönsietokyvystä ja disinformaatiosta on tullut keskeisessä asemassa EU:n tulevaisuudesta käytävässä julkisessa keskustelussa. Tämä on otettu huomioon tuoreessa Eurobarometri-tutkimuksessa: 68 prosenttia eurooppalaisista on samaa mieltä siitä, että heidän maansa turvallisuus on uhattuna nykyisessä¹ kansainvälisessä tilanteessa, mikä on yhteinen käsitys kaikissa jäsenvaltioissa. Tässä yhteydessä kansalaisten näkemykset antavat tärkeän kuvan siitä, miten EU:n rooli, vahvuudet ja haavoittuvuudet ymmärretään eri jäsenvaltioissa. Syyskuussa 2025 julkaistussa aiemmassa Flash Eurobarometri -tutkimuksessa tarkasteltiin jo kansalaisten näkemyksiä Euroopan unionin tulevaisuudesta, muun muassa heidän optimismiaan, heidän arviotaan EU:n tärkeimmistä vahvuuksista ja haasteista sekä heidän odotuksiaan keskeisistä poliittisista painopisteistä. Sen tulokset korostivat näiden aiheiden jatkuvaa merkitystä ja vahvistivat tarpeen seurata yleisen mielipiteen kehitystä nopeasti muuttuvassa ympäristössä.

Sen vuoksi Euroopan komissio käynnistää uuden Flash-eurobarometrin, jolla päivitetään ja syvennetään saatavilla olevaa näyttöä kansalaisten näkemyksistä Euroopan unionin haasteista ja painopisteistä vuonna 2026. Kyselyllä mitataan, miten ihmiset eri puolilla EU27:ää näkevät unionin kohtaamat tärkeimmät ongelmat, mihin aloihin heidän mielestään olisi kiinnitettävä ensisijaisesti huomiota ja miten he näkevät EU:n laajemman suunnan vastauksena nykyisiin ja uusiin paineisiin. Siinä säilytetään myös rajallinen määrä edellisen aallon suuntausindikaattoreita, joiden avulla voidaan arvioida ajan mittaan tapahtuvia muutoksia tietyissä keskeisissä aiheissa, kuten optimismi EU:n tulevaisuutta kohtaan, havaitut vahvuudet ja haasteet, poliittiset painopisteet, demokratia,

taloudellinen luottamus ja turvallisuus. Samalla kyselylomakkeessa käsitellään kysymyksiä, jotka ovat erityisen merkityksellisiä nykyisen asialistan kannalta, mukaan lukien puolustus, strateginen riippumattomuus, EU:n asema maailmassa, energiakriisi, innovointi, yksinkertaistaminen ja disinformaatio. Tulokset tarjoavat oikea-aikaista ja vertailukelpoista näyttöä, joka tukee komission strategisia pohdinta- ja viestintätoimia ennen syyskuussa 2026 pidettävää unionin tilaa koskevaa puhetta.

Demoscopy haastatteli Euroopan komission viestinnän pääosaston (DG COMM "Public Opinion and Citizens Engagement" Unit) puolesta 15-vuotiaista ja sitä vanhempaa väestöä kaikissa Euroopan unionin (EU) 27 jäsenvaltiossa.

Kesäkuun 19. ja 24. päivän 2026 välisenä aikana tehtiin 25 904 haastattelua käyttäen CAWI-haastattelua (Computer Assisted Web Interviewing), jossa tehtiin noin 1 000 haastattelua suuremmissa maissa ja 500 haastattelua pienemmissä maissa (LU, CY, MT).

1 Flash Eurobarometer 574, The European Union in Defence and Space, Euroopan komissio, DEFIS-pääosasto, tammikuu 2026, [The European Union in Defence and Space – Eurobarometer survey](#)

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

Huomautukset

- Kyselytiedot painotetaan
- Tutkimustuloksiin sovelletaan otantatoleranssia, mikä tarkoittaa, että kaikki maiden tai ryhmien väliset ilmeiset erot eivät välttämättä ole tilastollisesti merkitseviä.
- Kun vastaajat voivat valita useamman kuin yhden vastauksen, vastausprosenttien summa voi olla yli 100 %.
- Tässä raportissa maihin viitataan niiden virallisella lyhenteellä jäljempänä esitetyllä tavalla.

BE	Belgia	FR	Ranska	NL	Alankomaat
BG	Bulgaria	HR	Kroatia	AT	Itävalta
CZ	Tšekki	IT	Italia	PL	Puola
DK	Tanska	CY	Kyproksen tasavalta*	PT	Portugali
DE	Saksa	LV	Latvia	RO	Romania
EE	Viro	LT	Liettua	SI	Slovenia
IE	Irlanti	LU	Luxemburg	SK	Slovakia
EL	Kreikka	HU	Unkari	FI	Suomi
ES	Espanja	MT	Malta	SE	Ruotsi

*Koko Kypros on yksi EU:n 27 jäsenvaltiosta. Käytännön syistä haastatteluja tehtiin vain Kyproksen tasavallan hallituksen hallinnassa olevassa maan osassa.

Keskeiset havainnot

Altistuminen ja riskit, joita lapset kohtaavat sosiaalisessa mediassa

- Viimeisten seitsemän päivän aikana 58 prosenttia eurooppalaisista on törmännyt sisältöön, josta he eivät ole varmoja, ja 57 prosenttia on törmännyt sisältöön, jota he pitävät vääränä tai harhaanjohtavana. 42 prosenttia uskoo löytäneensä sisältöä, joka voi olla osa ulkomaista yritystä vaikuttaa heidän mielipiteeseensä. Osuus on Virossa 55 prosenttia ja Latviassa 54 prosenttia, kun taas Alankomaissa ja Belgiassa se on 35 prosenttia.
- Epäilyt sisällöt jaetaan eurooppalaisille lähes tasaisesti sen mukaan, verrataanko niitä muihin lähteisiin (33 %) vai jätetäänkö ne huomiotta (32 %). Vain 15 prosenttia ilmoittaa siitä alustalle, 15 prosenttia keskustelee siitä ystävien tai perheen kanssa ja 5 prosenttia jakaa sen verkossa.
- Eurooppalaiset suosivat tiukempaa ja sääntöihin perustuvaa reagointia väärään tietoon: Kaksi yleisimmin valittua toimenpidettä ovat laittoman sisällön tiukemmat seuraamukset (44 %) ja tiukemmat alustasäännöt (40 %) ennen koulutusta ja medialukutaitoa (29 %).
- Seitsemän kymmenestä eurooppalaisesta on huolissaan riskeistä, joita lapset kohtaavat verkossa verkkokiusaamisesta tai -häirinnästä (71 %) verkkoviihtelyyn tai seksuaaliseen hyväksikäyttöön (70 %). Enemmistö on huolissaan kaikista riskeistä kaikissa jäsenvaltioissa.
- 63 prosenttia eurooppalaisista haluaa sitovia EU:n tason sääntöjä, joilla rajoitetaan lasten pääsyä sosiaaliseen mediaan iän mukaan: 36 prosenttia kannattaa tietyn iän alittavaa suoraa kieltoa ja 27 prosenttia myöhäistä käyttöoikeutta. Tuki on yli 50 prosenttia kaikissa jäsenvaltioissa.

Demokratiaa ja oikeusvaltiota koskevat käsitykset

- Sananvapautta (34 %), vapaita ja rehellisiä vaaleja (32 %) sekä oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien kunnioittamista (31 %)

pidetään EU:n demokratian tärkeimpinä pilareina.

- Eurooppalaisista 51 prosenttia on tyytyväisiä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen omassa maassaan, kun EU:n tasolla vastaava osuus on 47 prosenttia (vastaava osuus on 47 prosenttia tyytymätön). Kansalliset tyytyväisyysasteet vaihtelevat Luxemburgin 91 prosentista Bulgarian 29 prosenttiin.
- Enemmistö ei pidä minkäänlaisia kansalaisten toimia vaalien jälkeen tehokkaina: kansalaisten suora osallistuminen (esim. eurooppalainen kansalaisaloite) on listan kärjessä 46 prosentissa, kun taas yhdistyksen tai kansalaisjärjestön jäsenyyttä pidetään tehottomimpana toimena (35 prosenttia).

Energiakriisi

- Uusiutuvan energian kapasiteetin lisääminen on tärkein toimenpide, jonka eurooppalaiset yhdistävät EU:n siirtymiseen pois fossiilisista polttoaineista. Ensiksi mainittu osuus on 35 prosenttia ja yhteensä 56 prosenttia, mikä on paljon enemmän kuin energiatehokkuustoimenpiteet (40 prosenttia) ja ydinratkaisut (32 prosenttia).
- Energian hintojen noustessa eurooppalaiset mukauttavat käyttäytymistään pääasiassa sen sijaan, että investoivat rakenteellisiin ratkaisuihin: 31 prosenttia vähensi kokonaissähkönkulutustaan ja 27 prosenttia seurasi energiankulutustaan tarkemmin, kun taas vain 16 prosenttia investoi tehokkaisiin laitteisiin ja 14 prosenttia asensi uusiutuvia ratkaisuja. 11 prosenttia ei ryhtynyt mihinkään toimiin.

Kauppa: monipuolistaminen ja EU:n tason yhteistyö

- 65 prosenttia eurooppalaisista on sitä mieltä, että EU:n olisi vahvistettava taloudellista riippumattomuuttaan monipuolistamalla kauppasuhteitaan, ja 62 prosenttia katsoo, että jäsenvaltiot saavuttavat parempia tuloksia neuvottelemalla yhdessä EU:n tasolla. Enemmistö kannattaa molempia lausuntoja kaikissa jäsenvaltioissa.

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

- Luottamus EU:hun on vahvin tuen antaja: EU:n tason kauppayhteistyöstä on sovittu 72 prosenttia niiden keskuudessa, jotka luottavat EU:hun, ja 49 prosenttia niiden keskuudessa, jotka eivät luota EU:hun.

Näkemykset EU:n tärkeimmistä haasteista ja painopisteistä

- Elinkustannukset (39 %) ovat edelleen eurooppalaisten suurin huolenaihe ennen Ukrainan sotaa (33 %) ja laitonta muuttoliikettä (32 %). Huoli elinkustannuksista on kasvanut syyskuusta 2025 lähtien (+10 prosenttiyksikköä), kun taas huoli Ukrainan sodasta on vähentynyt (-14 prosenttiyksikköä).
- Kysyttäessä, mitä EU:n olisi asetettava etusijalle, eurooppalaiset asettavat laittoman muuttoliikkeen (25 prosenttia) ja turvallisuuden ja puolustuksen (24 prosenttia) juuri ennen ilmastonmuutosta (21 prosenttia)

ja Ukrainan sotaa (20 prosenttia) paljon tiukemmin ryhmiteltyyn järjestykseen kuin EU:n tärkeimmät haasteet.

EU:n turvallisuus- ja puolustuspoliittika

- 52 prosenttia eurooppalaisista on sitä mieltä, että heidän maansa turvallisuus on uhattuna, mikä on 16 prosenttiyksikköä vähemmän kuin tammikuussa 2026. Tästä laskusta huolimatta 68 prosenttia on samaa mieltä siitä, että EU:n olisi vahvistettava valmiuksiaan puolustaa itseään itsenäisesti, mikä on enemmistö kaikissa jäsenvaltioissa.
- 56 prosenttia eurooppalaisista luottaa siihen, että EU vahvistaa turvallisuutta ja puolustusta ja suojelee kansalaisiaan paremmin, mikä on 4 prosenttiyksikköä enemmän kuin tammikuusta 2026 lähtien, mikä on pienempi enemmistö kuin EU:n itsenäisen puolustuksen periaatteen tukeminen.

1. Altistuminen ja riskit, joita lapset kohtaavat sosiaalisessa mediassa

1.1 Väärien ja harhaanjohtavien tietojen paljastaminen ja niihin vastaaminen verkossa

Käytännössä useimmat eurooppalaiset törmäävät epävarmaan luotettavuuteen joka viikko.

Käytännössä epäluotettavalle verkkosisällölle altistuminen on laajalle levinnyttä. Kysymys koski vain seitsemää viime päivää, lyhyttä ajanjaksoa, ja kuitenkin useampi kuin joka toinen eurooppalainen (58 prosenttia) oli löytänyt sisältöä, josta he eivät olleet varmoja, mukaan lukien noin joka viides (22 prosenttia) päivittäin tai lähes päivittäin. Vastaava osuus (57 %) oli törmännyt sisältöön, jota he pitivät vääranä tai harhaanjohtavana, jälleen noin joka viides (21 %) joka päivä tai lähes joka päivä. Havaittu altistuminen ulkomaiselle sekaantumiselle on jonkin verran vähemmän laajalle levinnyttä, mutta kaukana marginaalisesta: 42 prosenttia oli törmännyt sisältöön, jonka he uskoivat olevan osa vieraan maan tai järjestön yritystä vaikuttaa heidän mielipiteeseensä. Vaikka tämä on edelleen alle 50 prosentin rajan, se on edelleen hyvin merkittävä osuus.

Altistumistiheys vaihtelee eri puolilla EU:ta, mutta maat, joissa altistuminen on yleisintä, tekevät niin yleensä kaikkien kolmen erän osalta samanaikaisesti. Luotettavuudeltaan epävarma sisältö altistuu säännöllisesti vähintään kerran viikossa eniten Baltian maissa, Kroatiassa, Kreikassa ja Romaniassa, joissa se vaihtelee noin 65 prosentista 72 prosenttiin, ja vähiten Ranskassa (50 prosenttia), Saksassa (52 prosenttia), Alankomaissa (53 prosenttia) ja Belgiassa (54 prosenttia). Sijoitus on lähes identtinen sisällölle, jota vastaajat pitivät vääranä tai harhaanjohtavana.

Havaittu altistuminen ulkomaiselle sekaantumiselle on eri asia. Tässä ilmenee selkeä maantieteellinen jakauma, sillä eniten altistuneita maita ovat EU:n itäpuolella sijaitsevat maat, jotka ovat lähimpänä Venäjää. Vähintään kerran viikossa 55 prosenttia vastaajista Virossa, 54 prosenttia Latviassa, 52 prosenttia Liettuassa, 50 prosenttia Romaniassa ja 49 prosenttia Puolassa törmää sisältöön, jonka he uskovat olevan osa vieraan maan tai järjestön

Q13 Viimeisten seitsemän päivän aikana, kuinka usein olet törmännyt verkossa tietoihin, että ...

Several times a week

■ Päivittäin tai lähes päivittäin ■ Useita kertoja viikossa ■ Harvemmin ■ Ei koskaan ■ En tiedä

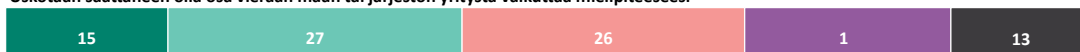
En ollut varma, oliko se luotettava.

Uskotaan vääräksi tai harhaanjohtavaksi

Uskotaan saattaneen olla osa vieraan maan tai järjestön yritystä vaikuttaa mielipiteeseesi

Epäily informaatiosta on yleistä, mutta havaittu ulkomainen sekaantuminen on suurinta itäisellä kyljellä

yritystä vaikuttaa mielipiteeseen, kun EU27:n keskiarvo on 42 prosenttia. Altistuma on pienin Alankomaissa ja Belgiassa (molemmat 35 %), Ranskassa (37 %) ja Saksassa (38 %). Ero on vielä

suurempi päinvastaisen vastauksen osalta: Saksassa ja Alankomaissa noin joka neljäs vastaajista sanoo, että he eivät koskaan kohtaa tällaista sisältöä, kun Baltian maissa vastaava luku on noin joka kahdeksas. Useat maat, joissa yleinen epäilyksisyys tiedoista on suuri, kuten Kroatia ja Kreikka, raportoivat kuitenkin paljon vähäisemmästä altistumisesta ulkomaiselle sekaantumiselle (45 prosenttia ja 44 prosenttia), mikä viittaa siihen, että laaja skeptisyys verkkosisältöä kohtaan ei automaattisesti johda tarkoitukselliseen ulkomaiseen manipulointiin.

Usein altistuminen johtuu ennen kaikkea sosiaalisen median käytöstä ja siten iästä.

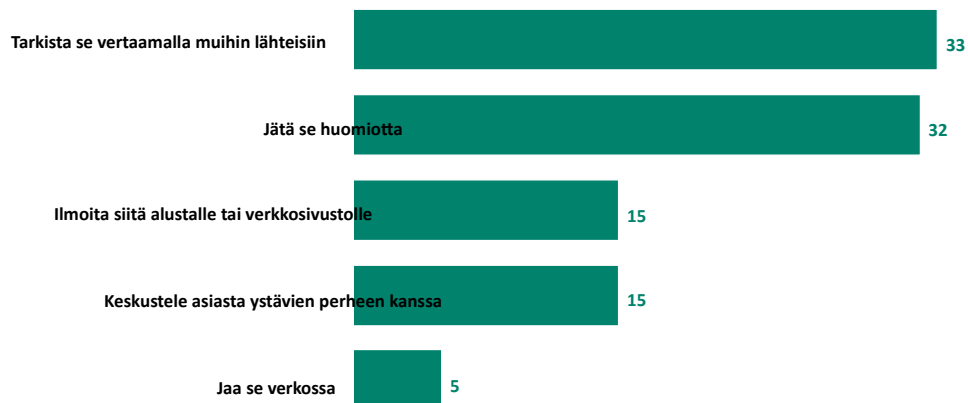
Tapa, jolla tämä altistus jakautuu, noudattaa melko suoraviivaista logiikkaa: mitä enemmän henkilö käyttää sosiaalista mediaa pysyäkseen ajan tasalla, sitä todennäköisemmin hän löytää sisältöä, jota hän pitää epäluotettavana. Sosiaalisen median käyttö tiedonsaantiin on ylivoimaisesti vahvin tekijä. Päivittäiset käyttäjät raportoivat viikoittaisesta altistumisesta epäilyttävän luotettavalle sisällölle paljon useammin kuin ei-käyttäjät (63 prosenttia verrattuna 34 prosenttiin), ja ero on edelleen suurempi havaitun ulkomaisen sekaantumisen osalta (48 prosenttia verrattuna 17 prosenttiin, ja 41 prosenttia ei-käyttäjistä sanoo, etteivät he koskaan löydä tällaista sisältöä). Myös ikävaikutus on läsnä, vaikka se todennäköisesti liittyy osittain sosiaalisen median käyttöön, koska nuoret ovat näiden alustojen raskaimpia käyttäjiä. Todennäköisimmin altistuvat 15–24-vuotiaat vastaajat, joiden luotettavuus oli epävarma, 71 prosenttia ja epäilty ulkomainen sekaantuminen 53 prosenttia, kun 55-vuotiaiden ja sitä vanhempien vastaava osuus oli 51 prosenttia ja 32 prosenttia. Tämä on peilikuva mallista, joka on nähty huolestuneena lapsiin kohdistuvista riskeistä, joissa vanhemmat vastaajat erottuivat. Muut muuttujat osoittavat samaan suuntaan. Työelämän ulkopuolella olevat vastaajat, joista suurin osa on eläkkeellä, kuuluvat heikoimmassa asemassa oleviin (51 prosenttia ja 32 prosenttia), kun taas sukupuolella, koulutuksella ja asuinalueella on vain vähän merkitystä.

Eurooppalaiset ovat jakautuneet epäilyttävän sisällön tarkistamisen ja yksinkertaisesti sen huomiotta jättämisen välillä

Kun eurooppalaiset törmäävät tietoihin, joiden he luulevat olevan väärää tai harhaanjohtavia, he jakautuvat kahteen hyvin erilaiseen reaktioon, joilla on lähes yhtä suuri painoarvo. Kolmas tarkistaa tiedot vertaamalla niitä muihin lähteisiin (33 %), kun taas lähes yhtä moni jättää ne huomiotta (32 %). Varmennus on näin ollen yleisin vastaus, mutta vain kapealla katkaisumarginaalilla. Muut reaktiot ovat harvinaisempia: 15% ilmoittaa sisällöstä alustalle tai verkkosivustolle, ja sama osuus (15%) keskustelee siitä ystävien tai perheen kanssa. Hyvin harvat vastaajat sanovat jakavansa sitä verkossa (5 %), mikä viittaa siihen, että vääräksi uskotun sisällön aktiivinen leviäminen on edelleen vähäistä.

Flash-eurobarometri EU:n haasteet ja painopisteet

Q14 Kun törmäät verkossa tietoihin, joiden arvelet olevan väärä tai harhaanjohtavia, mitä yleensä teet (useita vastauksia mahdollisia)

Tarkastusten ja huomiotta jättämisen välinen tasapaino vaihtelee suuresti maittain

Vaikka tarkastukset ja huomiotta jättäminen ovat lähes sidoksissa toisiinsa EU:n tasolla, niiden välinen tasapaino vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä. Osuus, joka tarkistaa tiedot muista lähteistä, on melko vakaa, mutta osuus, joka yksinkertaisesti jättää sen huomiotta, vaihtelee noin yhdestä viidestä yli neljään kymmenestä. Todentaminen on selvästi yleisempää Virossa (40 %:n tarkastus 22 %:n tarkastuksessa) sekä Puolassa, Itävallassa ja Romaniassa, kun taas huomiotta jättäminen on yleisintä Tanskassa (41 %:n tarkastuksessa 24 %:n tarkastuksessa), Kroatiassa (44 %:n tarkastuksessa 28 %:n tarkastuksessa), Alankomaissa (42 %:n tarkastuksessa 27 %:n tarkastuksessa) ja Irlannissa (40 %:n tarkastuksessa 27 %:n tarkastuksessa). Myös taipumus ilmoittaa sisällöstä alustalle vaihtelee Suomen ja Latvian noin 10 prosentista Portugalin, Kyproksen ja Romanian yli 20 prosenttiin.

Eurooppalaiset asettavat tiukemmat, sääntöihin perustuvat toimenpiteet etusijalle pehmeisiin toimenpiteisiin nähden

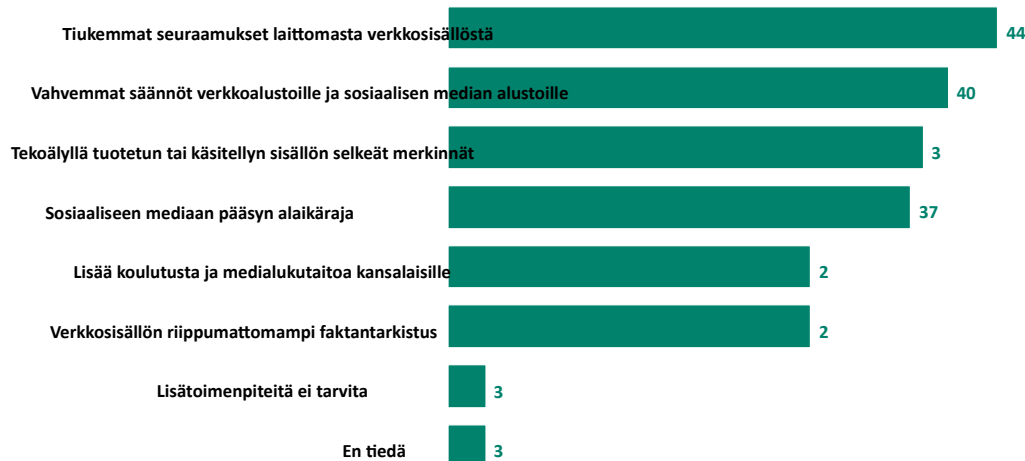
Kun eurooppalaisilta kysytään, mitkä toimenpiteet olisi asetettava etusijalle väärin tai harhaanjohtavien tietojen kielteisten vaikutusten vähentämiseksi verkossa, ja he voivat valita enintään kaksi, he asettavat etusijalle tiukemmat

sääntöihin perustuvat toimenpiteet. Neljä yleisimmin valittua ryhmää ovat kaikki luonteeltaan sääntelyyn liittyviä ja tiivistä yhteistyötä tekeviä: tiukemmat seuraamukset laittomasta verkkosisällöstä (44 %), tiukemmat säännöt verkkoalustoille ja sosiaalisen median alustoille (40 %), tekoälyllä tuotetun tai manipuloidun sisällön selkeät merkinnät (38 %) ja sosiaalisen median käytön alaikäraja (37 %). Kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen perustuvat toimenpiteet vähenevät: enemmän koulutusta ja medialukutaitoa sekä itsenäisempää faktantarkistusta valitaan kukin 29 prosentilla. Lähes kukaan ei ole sitä mieltä, että lisätoimenpiteitä ei tarvita (3 prosenttia), mikä viittaa lähes yleiseen toimintatarpeeseen.

Flash-eurobarometri EU:n haasteet ja painopisteet

Sääntelytoimet johtavat lähes kaikissa

Kysymys 15 Mitkä seuraavista toimenpiteistä, jos sellaisia on, olisi asetettava etusijalle väärin tai harhaanjohtavien tietojen kielteisten vaikutusten vähentämiseksi verkossa? (Voit valita useamman vaihtoehdon, enintään 2)

jäsenvaltioissa

Sääntelytoimia suositetaan kaikkialla Euroopan unionissa. Tiukemmat seuraamukset laittomasta verkkosisällöstä ja tiukemmat säännöt verkkoalustoille ja sosiaalisen median alustoille ovat useimmin valittuja toimenpiteitä lähes kaikissa jäsenvaltioissa. Tiukempia seuraamuksia kannatetaan eniten Portugalissa (52 prosenttia), Ranskassa (50 prosenttia) sekä Espanjassa ja Romaniassa (molemmat 49 prosenttia) ja vähiten Latviassa (31 prosenttia). Useimmissa maissa toimenpiteet, jotka perustuvat kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen, eli koulutuksen ja medialukutaidon lisääminen ja riippumattomampi faktantarkistus, ovat heikompia. Kaikkialla vain pieni vähemmistö katsoo, että lisätoimenpiteitä ei tarvita.

1.2 Lasten verkossa kohtaamat riskit ja heidän suojelunsa

Laaja ja voimakas huoli riskeistä

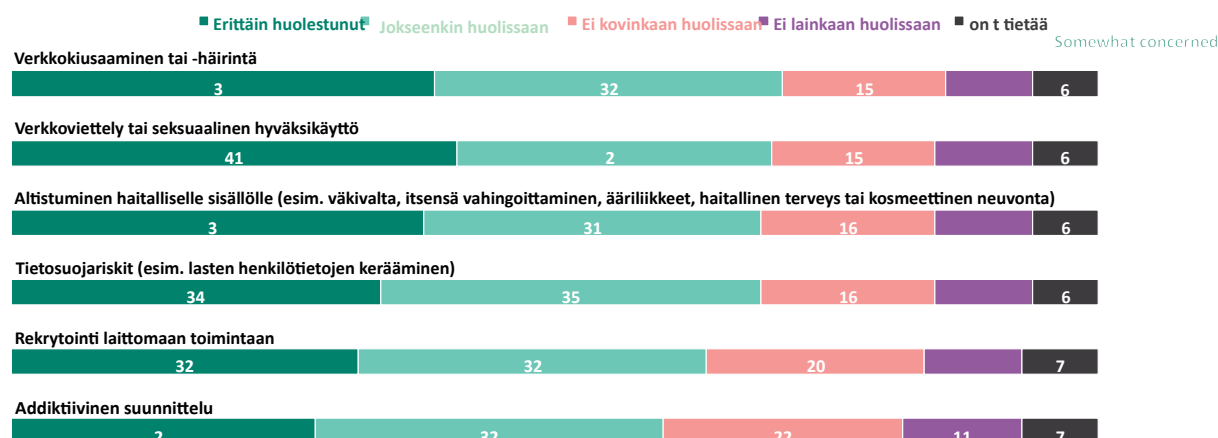
Tulokset osoittavat, että hyvin suuri osa eurooppalaisista on huolissaan erilaisista riskeistä, joita lapset voivat kohdata sosiaalisessa mediassa. Lähes seitsemän kymmenestä vastaajasta ilmoitti olevansa huolissaan kustakin testatusta riskistä, ja mitatut tasot ovat kaiken kaikkiaan melko lähellä toisiaan. Eniten huolta aiheuttaa verkkokiusaaminen tai -häirintä (71 %) ja verkkoviettelu tai seksuaalinen hyväksikäyttö (70 %). Seuraavaksi eniten huolta aiheuttaa altistuminen haitalliselle sisällölle, kuten väkivallalle, itsensä vahingoittamiselle tai ääriilikeille (69 %) ja tietosuojariskeille (69 %). Se on jonkin verran alhaisempi, joskin selvällä enemmistöllä, laittomaan toimintaan rekrytoinnin osalta (64 %) ja alustojen riippuvuutta aiheuttavan suunnittelun osalta (60 %). Yhtä huomionarvoista on tämän huolen intensiteetti. Niiden vastaajien osuus, jotka sanovat olevansa "erittäin huolestuneita" eivätkä pelkästään "jotain huolestuneita", on huomattava. Lähes neljä kymmenestä eurooppalaisesta on erittäin huolissaan verkkoviettelystä tai seksuaalisesta hyväksikäytöstä (41 %), verkkokiusaamisesta tai -häirinnästä (39 %) ja altistumisesta haitalliselle sisällölle (38 %). Osuus on jonkin verran pienempi tietosuojariskien (34 prosenttia), laittomaan toimintaan rekrytoinnin (32

prosenttia) ja riippuvuutta aiheuttavan suunnittelun (28 prosenttia) osalta, mutta absoluuttisesti mitattuna se on edelleen suuri. On syytä korostaa, että tämä kysymys esitettiin kaikille eurooppalaisille eikä vain vanhemmille, mikä tekee huolen laajuudesta entistäkin silmiinpistävää. Lopuksi vain 6-7 prosenttia vastaajista vastasi "en tiedä" mistä tahansa riskistä, mikä osoittaa, että eurooppalaiset pystyvät helposti ottamaan kantaa näihin kysymyksiin.

Asia koskee enemmistöä kaikissa EU:n jäsenvaltioissa.

Kaikissa jäsenvaltioissa suurin osa vastaajista on huolissaan kustakin testatusta riskistä. Jopa maissa, joissa huoli on pienin, kuten Belgiassa, Saksassa, Ranskassa, Unkarissa ja Itävallassa, noin kuusi kymmenestä vastaajasta on huolissaan kustakin riskistä. Yksikään kansallinen yleisö ei näin ollen ole yhtä huoleton, ja maiden välillä havaitut erot ovat ennen kaikkea aste-eroja. Huoli on suurempi useissa eteläisissä ja itäisissä jäsenvaltioissa, joista suurin osa on pienempiä. Haitalliselle sisällölle altistumisen osalta asianomaisten vastaajien osuus vaihtelee 63 prosentista Alankomaissa ja 64 prosentista Saksassa ja Belgiassa 0 prosenttiin Irlannissa ja 1 prosenttiin Portugalissa ja lähes 0 prosenttiin Maltassa ja Kyproksessa. Vastaava levinneisyys on havaittavissa verkossa tapahtuvassa houkuttelussa tai seksuaalisessa hyväksikäytössä (Alankomaiden 64

Q11 Kuinka huolissasi olet seuraavista riskeistä, joita lapset kohtaavat sosiaalisessa mediassa

Flash-eurobarometri EU:n haasteet ja painopisteet

prosentista Kyproksen yli 90 prosenttiin) sekä verkkokiusaamisesta tai -häirinnästä, joka on kaikkien yleisin huolenaihe ja joka vaihtelee Saksan 64 prosentista Maltan 95 prosenttiin. Jotkin maat ovat erityisen alttiita erityisille riskeille: Esimerkiksi Romaniassa ja Slovakiassa 72 prosenttia on huolissaan värväyksestä laittomaan toimintaan, mikä ylittää selvästi EU27:n keskiarvon, joka on 64 prosenttia. Kuudesta riskistä huolta aiheuttavat kansalliset tasot ovat yleensä yhteneväisiä: Jos vastaajat ovat enemmän huolissaan yhdestä riskistä, he ovat yleensä enemmän huolissaan myös muista riskeistä. Portugali, Viro, Irlanti ja Liettua ovat EU27:n keskiarvon yläpuolella kaikkien kuuden riskin osalta, kun taas Ranska, Saksa, Belgia ja Unkari ovat sen alapuolella kunkin riskin osalta. Selkein poikkeus on riippuvuutta aiheuttava muotoilu, jossa on suurin vaihtelu maiden välillä Ranskan 50 prosentista ja Ruotsin 52 prosentista Maltan 90 prosenttiin. Ranska ja Ruotsi ovat huomattavasti vähemmän huolissaan tästä riskistä kuin muista, kun taas Slovenia on useimpien riskien osalta EU27:n keskiarvon alapuolella mutta riippuvuutta aiheuttavan suunnittelun osalta sen yläpuolella. Huoli vakiintuneimmista verkkovaaroista, kuten houkuttelusta tai verkkokiusaamisesta, vaikuttaa näin ollen jakautuvan tasaisemmin kaikkialla unionissa kuin huoli siitä, miten alustat on suunniteltu kiinnittämään lasten huomio.

Ikä, paljon enemmän kuin sukupuoli, herättää huolta, ja yli 55-vuotiaat ovat huolestuneimpia

Huoli riskeistä, joita lapset kohtaavat verkossa, on hieman suurempi naisilla kuin miehillä, vaikka ero on edelleen vaatimaton. Naiset ovat hieman miehiä huolestuneempia verkkoviihtelystä tai seksuaalisesta hyväksikäytöstä (72 prosenttia verrattuna 6 prosenttiin) ja altistumisesta haitalliselle sisällölle (70 prosenttia verrattuna 6 prosenttiin), ja muissa riskeissä on vastaavia puutteita. Merkittävin ero liittyy ikään. 55-vuotiaat ja sitä vanhemmat vastaajat ovat huomattavasti huolestuneempia kuin nuoremmat, ja tämä pätee kaikkiin testattuihin riskeihin. Esimerkiksi 75 prosenttia 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista on huolissaan haitalliselle sisällölle altistumisesta, 76

prosenttia verkkoviihtelystä ja verkkokiusaamisesta ja 75 prosenttia tietosuojariskeistä, kun 25–39-vuotiaiden vastaava osuus on 62 prosenttia, 64 prosenttia, 65 prosenttia ja 62 prosenttia. Muut ikäryhmät ovat melko lähellä toisiaan. On huomattava, että 25-39-vuotiaat ovat itse asiassa vähiten huolissaan ryhmästä, vaikka tähän ikäryhmään kuuluu todennäköisesti suuri osuus pienten lasten vanhemmista. Ammateittain tarkasteltuna vastaajat, jotka eivät harjoita ammattitoimintaa, ovat eniten huolissaan, noin 75 prosenttia suurimmasta osasta riskejä. Tämä tulos on todennäköisesti osittain sekoittunut ikään, koska tämä ryhmä koostuu suurelta osin vanhemmista, eläkkeellä olevista ihmisistä. Kotitalouden koostumus osoittaa samaan suuntaan. Vastaajat, joilla ei ole alle 15-vuotiaita lapsia, ovat huolestuneempia (useimmissa riskeissä 72–74 %) kuin ne, joilla on vähintään kolme lasta (noin 60 %). Tässäkin tapauksessa ero liittyy ainakin osittain ikävaikutukseen, koska vanhemmilla vastaajilla on vähemmän todennäköistä, että pienet lapset asuvat kotona.

Selvä enemmistö haluaa sitovat EU-tason säännöt lasten suojelemiseksi verkossa

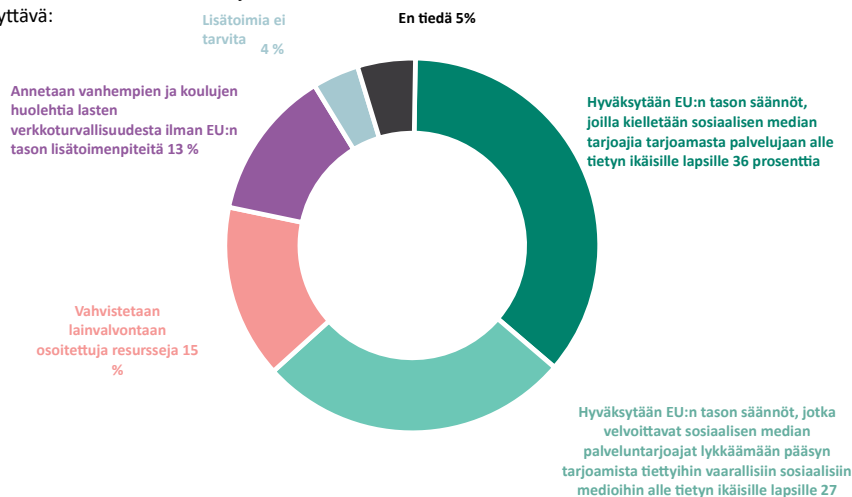
Kun eurooppalaisilta kysyttiin, mihin toimiin EU:n olisi ryhdyttävä lasten suojelun vahvistamiseksi verkossa, he kannattivat selkeästi sitovia sääntöjä EU:n tasolla. Yhteensä 63 prosenttia vastaajista valitsi kaksi vaihtoehtoa, joihin liittyy EU:n laajuisia sääntöjä: 36 prosenttia haluaisi EU:n hyväksyvän sääntöjä, joilla estetään sosiaalisen median palveluntarjoajia tarjoamasta palvelujaan alle tietyn ikäisille lapsille, ja 27 prosenttia vaatisi palveluntarjoajia lykkäämään lasten pääsyä tietyille vaarallisille alustoille alle tietyn iän. Paljon harvemmat vastaajat turvautuvat muihin lähestymistapoihin: 15 prosenttia pitäisi ensisijaisena lainvalvontaan osoitettujen resurssien lisäämistä, ja vain 13 prosenttia jättäisi asian vanhempien ja koulujen huoleksi ilman EU:n tason lisätoimenpiteitä.

Vain 4 prosenttia katsoi, että lisätoimia ei tarvita, ja 5 prosenttia ei ottanut kantaa.

Flash-eurobarometri

EU:n haasteet ja painopisteet

Q 12 Digipalvelusäädöksessä edellytetään, että verkkoalustat suojelevat lapsia paremmin haitoilta, joita voi aiheutua esimerkiksi verkkokiusaamisesta, houkuttelusta, altistumisesta väkivaltaiselle/ääriaineelle, riippuvuutta aiheuttavasta suunnittelusta tai niin sanotuista kaninrei'istä. Jotta lasten suojelua verkossa voitaisiin edelleen vahvistaa, mihin seuraavista toimista EU:n olisi mielestäsi ryhdyttävä:

Tukea EU:n säännöille jaetaan kaikkialla, ja selkeämmät erot suorassa kiellossa

Enemmistö kannattaa EU:n tason sääntöjä kaikissa jäsenvaltioissa. Yhdessä nämä kaksi vaihtoehtoa, joihin liittyy EU:n laajuisia sääntöjä, saavat ainakin enemmistön kannatuksen kaikkialla Itävallassa 54 prosentista noin 70 prosenttiin tai enemmän useissa eteläisissä ja itäisissä maissa, kuten Kreikassa (74 prosenttia) sekä Portugalissa ja Romaniassa (molemmat 72 prosenttia). EU:n toimet lasten suojelemiseksi verkossa ovat näin ollen laajalti yksimielisiä kaikkialla Euroopan unionissa. Erot ovat kuitenkin selvempiä vaihtoehdossa, joka koskee suoraa kieltoa eli EU:n sääntöjä, joilla estetään sosiaalisen median tarjoajia tarjoamasta palvelujaan tietyn iän alittaville lapsille. Tämä vaihtoehto vaihtelee Itävallan 27 prosentista ja Saksan 28 prosentista Irlannin, Portugalin, Romanian, Slovakian ja Bulgarian 44 prosenttiin ja Kreikan 49 prosenttiin. Kontrasti kuvastaa pikemminkin eroa parhaaksi arvioidussa välineessä kuin tuen kokonaismäärässä. Joissakin maissa kannatetaan suoraa kieltoa, kuten Kreikassa (49 prosenttia, kun viivästyneiden yhteyksien osuus on 25 prosenttia), Irlannissa (44 prosenttia, kun se on 19 prosenttia) ja Bulgariassa (44 prosenttia, kun se on 23 prosenttia). Toisissa taas suositaan asteittaisempaa lähestymistapaa, joka perustuu pääsyn viivästymiseen, kuten Virossa (41 prosenttia

viivästymisen osalta ja 30 prosenttia kiellon osalta) ja Sloveniassa (39 prosenttia verrattuna 30 prosenttiin).

Tuki täydelliselle kiellolle kasvaa iän myötä ja niiden keskuudessa, jotka ovat kauimpana sosiaalisesta mediasta

EU:n tason sääntöjen kannatus on vakaata kaikissa yhteiskuntaryhmissä: lähes kaikissa niistä se on noin 56–69 prosenttia, mikä vahvistaa yksittäisten maiden välillä jo vallinneen yhteisymmärryksen. Maiden tavoin erot näkyvät välineen valinnassa ja ennen kaikkea suoran kiellon tukemisessa. Tämä tuki kasvaa tasaisesti iän myötä: 15–24-vuotiaiden vastaajien osuus on 29 prosenttia ja 55-vuotiaiden ja sitä vanhempien 43 prosenttia. Vanhemmat vastaajat ovat myös vähemmän taipuvaisia jättämään asian vanhempien ja koulujen ratkaistavaksi (11 %, kun nuorimpien vastaava osuus on 18 %). Terävin vastakohta liittyy kuitenkin sosiaalisen median käyttöön: ei-käyttäjät kannattavat eniten suoraa kieltoa (46 prosenttia) ja jättävät sen epätodennäköisimmin vanhemmille ja kouluille (6 prosenttia), kun taas mitä enemmän henkilö käyttää sosiaalista mediaa tiedottamiseen, sitä enemmän he nojaavat kiellon sijaan viiveelliseen saatavuuteen. Lasten läsnäolo vahvistaa ikärakennetta. Vastaajat, joilla ei ole alle 15-vuotiaita lapsia, kannattavat suoraa kieltoa enemmän (39 %) kuin kolmen tai useamman lapsen

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

kanssa asuvat vastaajat (29 %), jotka nojaavat jonkin verran enemmän saatavuuden viivästymiseen. Sen sijaan sukupuolella, koulutuksella ja asuinalueella ei ole juurikaan merkitystä.

2. Demokratiaa ja oikeusvaltiota koskevat käsitykset

2.1 Demokratian peruspilareiden tunnistaminen

EU:n demokratian peruspilareiden tunnistamisessa sananvapaus on etusijalla

Lähes kolmannes eurooppalaisista pitää sananvapautta (34 prosenttia) demokraattisen yhteiskunnan tärkeimpänä elementtinä ja sen jälkeen vapaita ja rehellisiä vaaleja (32 prosenttia) sekä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamista ja perusoikeuksien suojelua (31 prosenttia).

Vaikka demokraattiset perusvapaudet ovat ylivoimaisesti tärkein huolenaihe kansalaisille, korruption torjunta ja instituutioiden riippumattomuus ovat myös näkyvästi esillä: korruption torjunta (28 %), oikeuslaitoksen riippumattomuus (26 %), poliittisten johtajien avoimuus ja vastuuvollisuus (26 %).

Nämä tekijät ovat paljon edellä demokraattiseen moniarvoisuuteen ja kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksiin liittyviä kysymyksiä: kansalaisten osallistuminen julkiseen keskusteluun ja päätöksentekoon (22 prosenttia) sekä tiedotusvälineiden vapaus ja riippumattomuus (21 prosenttia).

Vähemmistöjen (14 %) ja poliittisen opposition (11 %) oikeudet mainitaan paljon harvemmin.

Näkemykset siitä, mikä demokratiassa on tärkeintä, vaihtelevat EU:n eri jäsenvaltioissa

Vaikka sananvapaus on eniten mainittu tekijä EU:n tasolla, sen merkitys vaihtelee eri puolilla Euroopan unionia: sitä esiintyy yleensä luoteisosassa, esimerkiksi Alankomaissa (45 prosenttia), Tanskassa (44 prosenttia) ja Ruotsissa (41 prosenttia). Latvia (43 %), Romania (42 %) ja Liettua (41 %) mainitsivat eniten vapaat ja rehelliset vaalit.

Toisaalta korruptio painaa enemmän etelässä ja idässä: Bulgariassa 50 prosenttia vastaajista katsoo, että korruption torjunta on demokratian tärkein osatekijä, joka ylittää selvästi EU:n keskiarvon (28 prosenttia). Vastaavasti osuus on suuri Portugalissa (46 %), Kroatiassa (44 %) ja Kreikassa (42 %).

Vähemmistöjen oikeuksien kunnioittaminen ja voimakas vastustus hallituksen arvostelemiseksi on melko vähäistä kaikissa jäsenvaltioissa, enintään 22 prosenttia (Luxemburg, vähemmistöjen oikeuksien osalta) ja 21 prosenttia (Malta, opposition osalta).

Q3 Mitkä seuraavista ovat mielestäsi demokraattisen yhteiskunnan tärkeimmät osatekijät?

Flash-eurobarometri EU:n haasteet ja painopisteet

Kysymys 3 Mitkä seuraavista ovat mielestäsi demokraattisen yhteiskunnan tärkeimmät osatekijät?

Perustaso: EU27 (%)

	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Sananvapaus / sananvapaus	34	38	22	33	44	38	33	32	32	24	36	31	36	29	27	26	32	29	29	45	37	34	25	30	28	30	36	41
Vapaat ja rehelliset vaalit	32	33	35	37	36	38	38	37	20	26	26	31	23	21	43	41	28	36	32	43	35	39	28	42	30	32	41	41
Oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen ja perusoikeuksien suojelu	31	26	28	32	32	31	32	28	35	35	29	32	36	33	29	19	35	33	37	23	31	25	36	34	39	36	33	29
Korruption torjunta	28	20	50	27	20	17	23	21	42	41	26	44	30	41	31	38	20	31	18	15	24	22	46	40	36	35	20	22
Riippumaton oikeusjärjestelmä	26	27	38	25	27	25	24	26	37	31	21	39	22	24	20	20	23	34	26	28	30	34	23	26	28	27	31	21
Poliittisten johtajien avoimuus ja vastuuvollisuus	26	25	25	25	22	19	28	31	32	35	29	28	29	38	22	35	31	28	32	21	20	22	37	24	26	22	21	20
Tiedotusvälineiden vapaus ja riippumattomuus	21	17	18	24	21	21	26	19	18	19	18	20	22	19	21	26	25	20	25	24	21	31	16	15	27	21	22	26
Kansalaisten mahdollisuus osallistua julkiseen keskusteluun ja päätöksentekoon	22	21	29	19	22	23	29	24	24	20	25	26	22	23	21	25	30	16	24	21	20	20	20	18	27	20	23	24
Vähemmistöjen oikeuksien kunnioittaminen	14	14	5	6	12	14	13	16	10	11	17	8	19	17	10	6	22	11	19	11	11	12	15	9	9	10	12	11
Vahva oppositio, joka pystyy arvostelemaan hallitusta	11	14	9	8	11	15	15	16	13	10	11	11	8	17	14	12	19	8	21	14	9	11	8	10	8	9	11	10

Sosiodemografiset tiedot paljastavat selvän sukupolvien välisen kuilun siinä, miten Euroopan kansalaiset mieltävät demokratian

Vähintään 55-vuotiaat vastaajat osoittavat vahvempaa sitoutumista oikeusvaltion institutionaalisiin pilareihin: He vetoavat todennäköisemmin vapaisiin ja rehellisiin vaaleihin (38 prosenttia 15–24-vuotiaista, 26 prosenttia), kunnioitukseen ja perusoikeuksiin (38 prosenttia 24 prosentista), riippumattomaan oikeusjärjestelmään (33 prosenttia 18 prosentista) ja korruption torjuntaan (30 prosenttia 21 prosentista).

Sitä vastoin nuoremmat sukupolvet suosivat osallistavampaa ja osallistavampaa käsitystä demokratiasta ja painottavat enemmän vähemmistöjen oikeuksien kunnioittamista (20

prosenttia 15–24-vuotiaista ja vain 11 prosenttia 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista) ja kansalaisten mahdollisuuksia osallistua julkiseen keskusteluun (24 prosenttia verrattuna 21 prosenttiin).

Sama yhteys institutionaaliseen koskemattomuuteen on myös kansalaisilla, jotka suhtautuvat kriittisemmin EU:n nykyiseen toimintaan: ne, jotka ovat tyytymättömiä oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen EU:ssa, ovat todennäköisemmin korruption torjunnan kärjessä (31 prosenttia verrattuna 25 prosenttiin tyytyväisten keskuudessa).

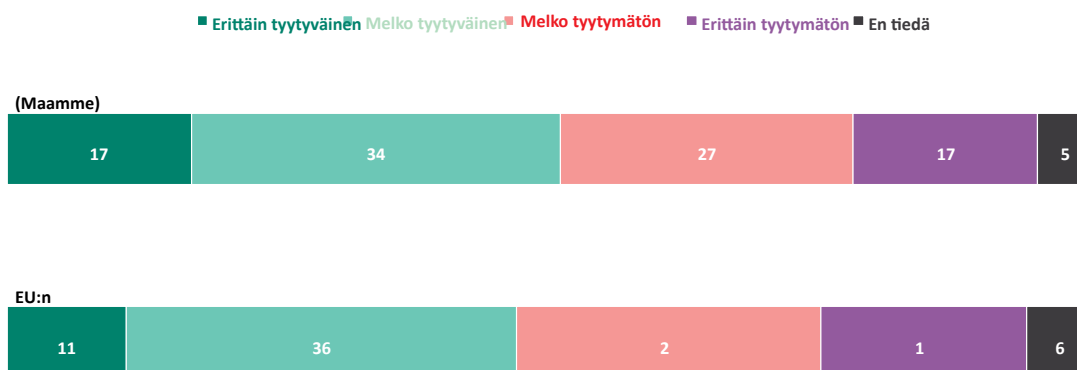
2.2 Eriävä tyytyväisyys oikeusvaltioperiaatteeseen kansallisella ja EU:n tasolla

Eurooppalaiset ovat erimielisiä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisesta erityisesti EU:n tasolla

Vähäinen enemmistö eurooppalaisista on tyytyväisiä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen omassa maassaan (51 prosenttia, joista 17 prosenttia on erittäin tyytyväisiä ja 34 prosenttia melko tyytyväisiä), kun taas tyytymättömiä on 44 prosenttia (27 prosenttia melko tyytymättömiä ja 17 prosenttia erittäin tyytymättömiä).

Mielipiteet jakautuvat tasaisemmin EU:n tasolla: Eurooppalaisista 47 prosenttia on tyytyväisiä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen EU:ssa (11 prosenttia erittäin tyytyväisiä ja 36 prosenttia melko tyytyväisiä), kun taas tyytymättömien osuus on 47 prosenttia (28 prosenttia melko tyytymättömiä ja 19 prosenttia erittäin tyytymättömiä), mikä viittaa siihen, että kansalaiset suhtautuvat oikeusvaltioperiaatteeseen jonkin verran kriittisemmin EU:n tasolla kuin omassa maassaan.

Q4 Kaiken kaikkiaan, kuinka tyytyväinen tai tyytymätön olet oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen

Oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen jakaa jäsenvaltiot syvästi

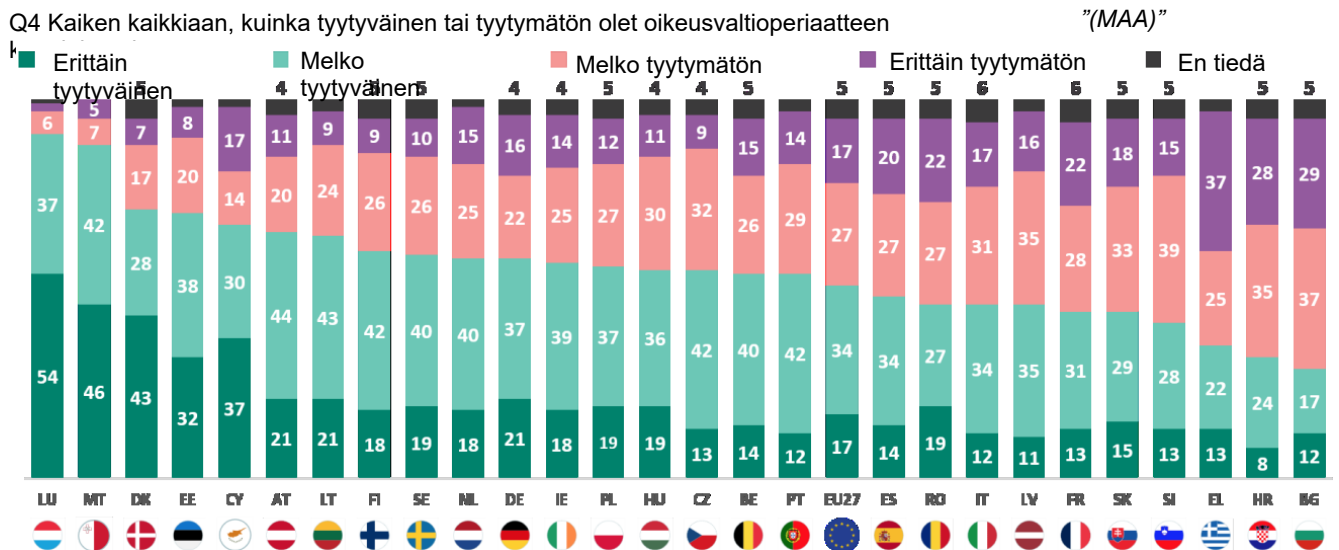
Euroopan kansalaiset ovat hyvin erimielisiä siitä, miten he suhtautuvat oikeusvaltioperiaatteeseen omassa maassaan. Pienten jäsenvaltioiden näkemykset ovat erityisen myönteisiä: Luxemburg (91 prosenttia oli kaiken kaikkiaan tyytyväinen: 54 % erittäin tyytyväinen, 37 % melko tyytyväinen), Malta

(88 %: 46 % erittäin tyytyväisiä, 42 % melko tyytyväisiä) ja Kypros (67 %: 37 % erittäin tyytyväisiä, 30 % melko tyytyväisiä) kaikki ilmoittivat luottavansa vahvasti kansalliseen oikeusvaltioon. Tanska (71 % tyytyväisiä: 43 % erittäin tyytyväisiä, 28 % melko tyytyväisiä) ja Viro (70 %: 32 prosenttia erittäin tyytyväisiä, 38 prosenttia melko tyytyväisiä) on myös erittäin myönteinen käsitys. Nämä viisi maata erottuvat erityisen suuresta osuudestaan kansalaisista, jotka ovat "erittäin tyytyväisiä" (54 %, 46 %, 37 %, 43 % ja 32 %). Tätä tasoa ei saavuteta missään muualla EU:ssa, jossa tämä osuus ei ylitä 21:tä prosenttia (Itävalta, Liettua).

Toisessa ääripäässä Bulgaria (29 %) oli tyytyväinen: 12 % erittäin tyytyväisiä, 17 % melko tyytyväisiä, 66 % tyytymättömiä), Kroatia (32 % tyytyväisiä: 8 % erittäin tyytyväisiä, 24 % melko tyytyväisiä, kun taas 63 % tyytymättömiä) ja Kreikka (35 % tyytyväisiä: 13 % erittäin tyytyväisiä, 22 % melko tyytyväisiä ja 62 % tyytymättömiä) kertoo, että luottamus oikeusvaltioperiaatteeseen on alhaisinta heidän omassa maassaan.

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

Kokonaistyytyväisyys vaihtelee Luxemburgin 1 prosentista Bulgarian 2 prosenttiin, mikä osoittaa, miten eri tavoin oikeusvaltioperiaate koetaan eri jäsenvaltioissa.

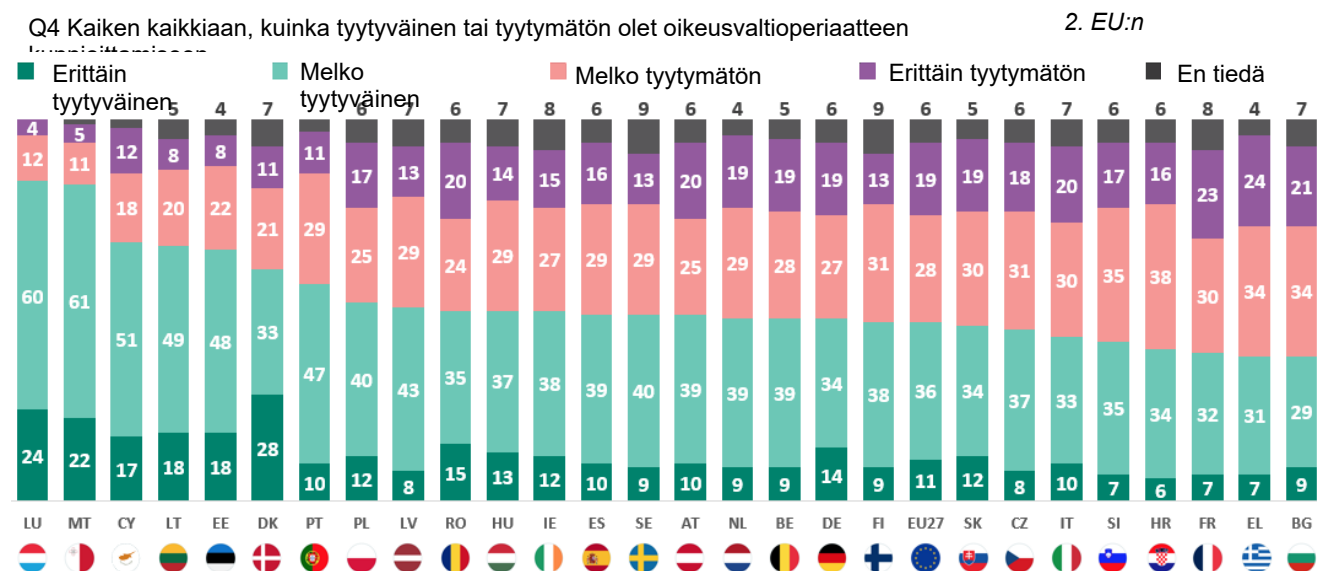

Flash-eurobarometri EU:n haasteet ja painopisteet

Kansallisen ja EU:n tason tyytyväisyys oikeusvaltioperiaatteeseen lähenee toisiaan

Tyytyväisyys oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen EU:n tasolla kuvastaa pitkälti kansallista tilannetta, joskin sillä on huomattava lähentymisvaikutus. Tyytyväisimpiä ovat edelleen Luxemburg (84 %) ja Malta (83 %). Seuraavina tulivat Kypros (68 %), Liettua (67 %) ja Viro (66 %), kun taas tyytyväisimpiä olivat Kroatia (40 %), Ranska (39 %), Kreikka ja Bulgaria (38 %). Myös Kreikassa (24 %) ja Bulgariassa (21 %) oli eniten kansalaisia, jotka olivat ”erittäin tyytymättömiä”.

Kun näitä tuloksia verrataan tyytyväisyyteen kansallisella tasolla, havaitaan lähentymismalli:

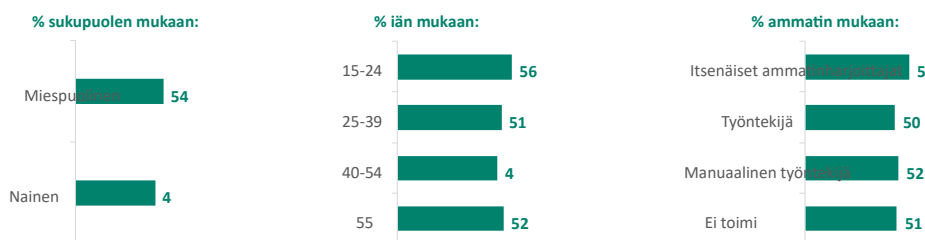

maat, jotka ovat tyytyväisimpiä oikeusvaltioperiaatteeseen omassa maassaan, ovat yleensä jonkin verran tyytymättömiä siihen EU:n tasolla (Luxemburg: 91 prosenttia kansallisesti verrattuna 84 prosenttiin EU:ssa; Malta: 88 prosenttia vs. 83 prosenttia; Tanska: 71 prosenttia vs. 61 prosenttia), kun taas maat, jotka suhtautuvat kriittisimmin omaan kansalliseen oikeusvaltioperiaatteeseensa, vaikuttavat olevan suhteellisesti tyytyväisempiä EU:hun (Bulgaria: 29 prosenttia kansallisesti verrattuna 38 prosenttiin EU:ssa; Kroatia: 32 % vs. 40 % Kreikka: 35 prosenttia vs. 38 prosenttia), mikä viittaa siihen, että EU:ta pidetään näissä maissa jonkin verran rauhoittavampana viitekehysenä.

Ero oikeusvaltioperiaatteen merkityksestä omassa maassa havaittuun malliin

Tyytyväisyys oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen vaihtelee myös sosiodemografisen profiilin mukaan. Miehet (54 %) ovat hieman tyytyväisempiä kuin naiset (49 %). Ikä näyttää epälineaarisen, U-muotoisen kuvion: tyytyväisyys on suurinta 15–24-vuotiaiden keskuudessa (56 %), heikkenee tasaisesti alimpaan pisteeseensä 40–54-vuotiaiden keskuudessa (49 %) ja nousee jälleen 55-vuotiaiden ja sitä vanhempien keskuudessa (52 %). Tämä poikkeaa oikeusvaltioperiaatteen merkityksestä havaitusta mallista (kolmas kysymys), jossa vanhemmat vastaajat pitivät sitä todennäköisimmin demokraattisena perusperiaatteena. Itsenäiset ammatinharjoittajat erottuvat tyytyväisimpänä ammattiryhmänä (58 %) ennen työntekijöitä (50 %), ruumiillisen työn tekijöitä (52 %) ja työelämän ulkopuolella olevia (51 %).

K 4 Kuinka tyytyväinen tai tyytymätön olet yleisesti ottaen oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen?

2.3 Epäilykset kansalaisten toimista EU:n päätöksentekoon vaikuttamiseksi

Eurooppalaiset pitävät kansalaisaloitteita ja kollektiivisia toimia äänestämisen lisäksi tehokkaimpina keinoina vaikuttaa EU:hun

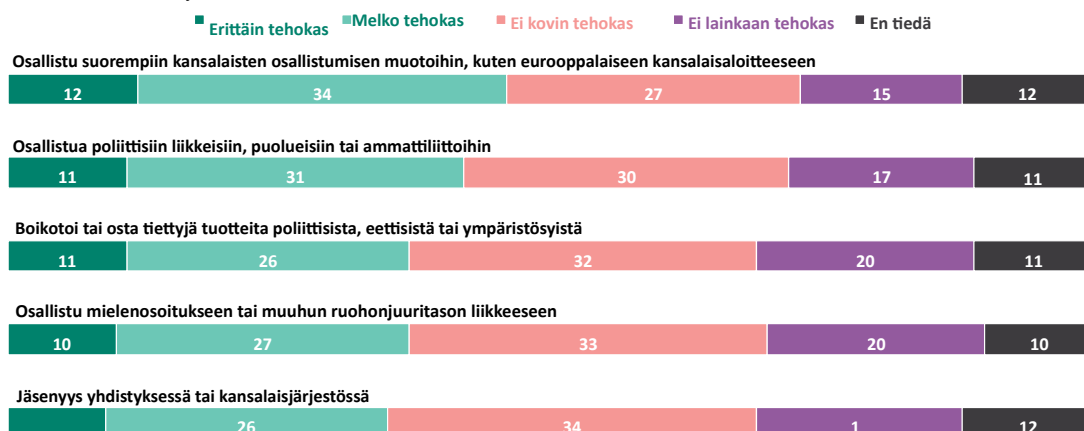
Osallistumista suurempiin poliittisiin ja - osallistumismuotoihin, kuten eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen, pidetään tehokkaimpina toimintana (kokonaistehokkuus 46 prosenttia: 12 % erittäin tehokkaita, 34 % melko tehokkaita), minkä jälkeen osallistutaan poliittisiin liikkeisiin, puolueisiin tai ammattiliittoihin (42 % tuloksellisia: 11 % erittäin tehokas, 31 % melko tehokas). Tästä huolimatta lähes puolet eurooppalaisista pitää näitä kahta toimea tehottomina (42 prosenttia ja 47 prosenttia).

Vastaava osuus vastaajista pitää tehottomina tiettyjen tuotteiden boikotointia tai ostamista poliittisista, eettisistä tai ympäristöön liittyvistä syistä sekä osallistumista mielenosoitukseen tai muuhun ruohonjuuritason liikkeeseen (37 prosenttia vastaajista on tosiasiallisesti molempia), kun taas yhdistyksen tai valtiosta riippumattoman järjestön jäsenyyttä pidetään tehottomimpana toimena (35 prosenttia tosiasiallisesti yhteensä: 9 % erittäin tehokas, 26 % melko tehokas) ja useimmin tehottomaksi katsottu (53 % ei lainkaan tehokas, mukaan lukien 19 % "ei lainkaan tehokas").

Yleisesti ottaen kollektiivisempia osallistumisen muotoja, kansalaisaloitteita, poliittisia liikkeitä, puolueita ja ammattiliittoja pidetään tehokkaampina kuin yksittäisiä tai kuluttajiin perustuvia toimia, kuten boikotointia tai assosiatiivista osallistumista.

Flash-eurobarometri EU:n haasteet ja painopisteet

Q5 Kerro minulle kunkin seuraavan toimen osalta, onko se mielestäsi tehokas vai ei vaikuttamaan poliittiseen päätöksentekoon EU:n tasolla vaalien jälkeen

Luottamus kansalaisten toimintaan vaihtelee suuresti eri jäsenvaltioissa

Kun tarkastellaan maakohtaisia tuloksia, Malta, Luxemburg ja Kypros erottuvat johdonmukaisesti jäsenvaltioina, jotka luottavat eniten kansalaisten toiminnan tehokkuuteen kaikissa viidessä testatussa osallistumisen muodossa, usein selvästi EU27:n keskiarvoon verrattuna. Esimerkiksi 84 prosenttia maltalaisista ja 81 prosenttia luxemburgilaisista vastaajista pitää yhdistyksen tai kansalaisjärjestön jäsenenä olemista tehokkaana, kun EU:n tasolla vastaava osuus on vain 35 prosenttia. Tämä kuvastaa oikeusvaltioperiaatteen tyytyväisyyden osalta havaittua mallia, jossa myös samat kolme maata sijoittuivat korkeimmalle sijalle, mikä viittaa institutionaalisen ja kansalaisluottamuksen laajempaan ilmapiiriin näissä jäsenvaltioissa. Taajuuden toisessa päässä Ranska sijoittuu alimmalle tai lähes alimmalle sijalle useimpien testattujen osallistumismuotojen osalta, mukaan lukien poliittiset liikkeet, puolueet tai liitot (32 prosenttia, EU:n pienin osuus) ja osallistuminen mielenosoituksiin tai ruohonjuuritason liikkeisiin (29 prosenttia, toiseksi alhaisin).

Nuoret ovat innokkaampia ajattelemaan, että osallistuminen kansalaisvaikuttamisen suurempiin muotoihin, kuten eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen, vaikuttaa tehokkaasti EU:n poliittiseen päätöksentekoon.

Sukupuoli ei näytä vaikuttavan käsityksiin: Miehet ja naiset pitävät yhtä todennäköisesti kansalaisten suoran osallistumisen muotoja, kuten eurooppalaista kansalaisaloitetta, tehokkaina vaikuttajina EU:n päätöksentekoon (kumpikin 46 prosenttia).

Ikä näyttää vähemmän lineaarisen kuvion: 15–24-vuotiaat pitävät tätä osallistumismuotoa todennäköisimmin tehokkaana (53 prosenttia), kun taas 25–39-vuotiailla se on 45 prosenttia, 40–54-vuotiailla 43 prosenttia ja 55 vuotta täyttäneillä 46 prosenttia, mikä tarkoittaa, että nuorin ikäryhmä erottuu joukosta, kun taas kolme muuta ikäryhmää ovat suhteellisen lähellä toisiaan.

Ammatti paljastaa laajemman kuilun: Vastaajat, jotka ovat itsenäisiä ammatinharjoittajia, pitävät kansalaisten osallistumista todennäköisimmin tehokkaana (52 prosenttia) ennen työntekijöitä ja niitä, jotka eivät työskentele (46 prosenttia kummastakin), kun taas ruumiillisen työn tekijät ovat vähiten vakuuttuneita (40 prosenttia).

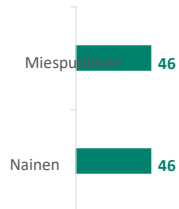
Flash-eurobarometri EU:n haasteet ja painopisteet

Q5 Kerro minulle kunkin seuraavan toimen osalta, onko se mielestäsi tehokas vai ei vaikuttamaan poliittiseen päätöksentekoon EU:n tasolla vaalien jälkeen

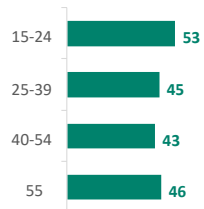
Osallistu suurempiin kansalaisten osallistumisen muotoihin, kuten eurooppalaiseen

kansalaisaloitteeseen

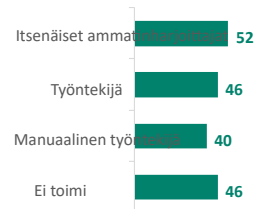
% sukupuolen mukaan:

% iän mukaan:

% ammatin mukaan:

3. Energiakriisi

3.1 Uusiutuva energia, johtava toimenpide fossiilisista polttoaineista luopumiseksi

Uusiutuvan energian kehittäminen erottuu johtavana toimenpiteenä siirryttäessä pois fossiilisista polttoaineista, jonka useampi kuin yksi eurooppalainen kahdesta mainitsee

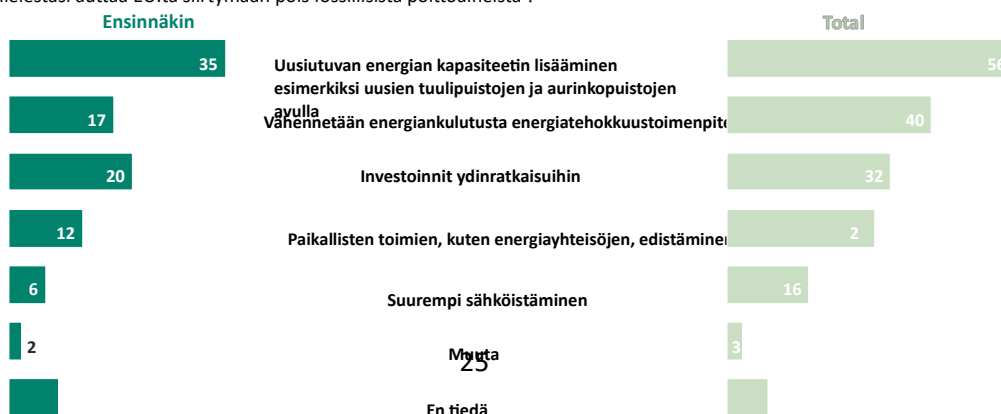
Kun eurooppalaiset ajattelevat, mikä voi auttaa EU:ta siirtymään pois fossiilisista polttoaineista, he kehittävät enemmän uusiutuvan energian kapasiteettia esimerkiksi uusien tuulipuistojen ja aurinkopuistojen avulla (35 %). Se on myös eniten mainittu elementti (56 %), joka vahvistaa, että uusiutuvat energialähteet ovat selkeä johtava vipu ihmisten mielissä.

Seuraavaksi eniten viitattuja vaihtoehtoja ovat energiankulutuksen vähentäminen energiatehokkuustoimenpiteillä (yhteensä 40 prosenttia) ja investoinnit ydinratkaisuihin (32 prosenttia). Kutakin vaihtoehtoa pitää vastauksena noin kolmannes tai kaksi viidestä eurooppalaisesta. Lähes kolme kymmenestä vastaajasta mainitsi myös paikallisten toimien, kuten energiayhteisöjen (29 prosenttia), edistämisen, mikä viittaa siihen, että laajamittaisten ratkaisujen ohella tarvitaan entistä hajautetumpia ja yhteisölähtöisempiä lähestymistapoja. Suurempi sähköistäminen sitä vastoin mainitaan paljon harvemmin (16 prosenttia), mikä viittaa siihen, että sitä pidetään vähemmän välittömänä tai vähemmän ymmärrettynä vipuvoimana siirryttäessä pois fossiilisista polttoaineista.

Uusiutuvat energialähteet hallitsevat erityisesti eteläisen ja itäisen Välimeren Eurooppaa

Kun tarkastellaan maakohtaisia tuloksia, fossiilisten polttoaineiden siirtymän taustatekijät heijastavat kunkin maan omaa energiaympäristöä. Ydinratkaisujen tukeminen ensimmäisenä toimenpiteenä on suurinta Puolassa (30 %, EU27:ssä 20 %), Bulgariassa ja Ruotsissa (kummassakin 25 %) ja Slovakiassa (24 %), joissa jo käytetään tai kehitetään aktiivisesti ydinvoimakapasiteettia, kun taas vähiten tukea on Kyproksessa ja Maltassa (10 %) sekä Unkarissa ja Irlannissa (11 %), joista yhdelläkään ei ole ydinohjelmaa. Ranska erottuu poikkeuksena: Vaikka ranskalaisista vastaajista 20 prosenttia on jo pitkään ollut riippuvaisia ydinvoimasta, he mainitsevat sen ensin (saman kuin EU27:n keskiarvo) ja johtavat sen sijaan EU:ta energiatehokkuustoimenpiteissä (22 prosenttia ja Luxemburg 23 prosenttia) eivätkä uusiutuviin energialähteisiin, joita he mainitsevat vähemmän kuin useimmat muut maat (30 prosenttia). Sitä vastoin uusiutuvan energian kapasiteetti on hallitsevassa asemassa Etelä- ja Kaakkois-Euroopassa, ja Kroatia, Malta, Kypros, Unkari ja Espanja mainitsevat sen ensin 44–46 prosentissa, mikä on selvästi yli 27 jäsenvaltion EU:n keskiarvon (35 %), mikä todennäköisesti kuvastaa voimakkaampaa havaittua aurinkoenergiapotentiaalia. Paikalliset, yhteisöpohjaiset toimet saavat myös merkittävän aseman ensimmäisen ja toisen maininnan välillä lähes kaikkialla (12 prosentista 22 prosenttiin EU27:n tasolla), erityisesti Maltassa (13 prosentista 29 prosenttiin) ja Kyproksessa (14 prosentista 28 prosenttiin), mikä viittaa siihen, että näitä ratkaisuja

Q9 Mikä voi mielestäsi auttaa EU:ta siirtymään pois fossiilisista polttoaineista ?

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

pidetään arvokkaana täydennyksenä eikä ensisijaisena painopisteenä. En tiedä -vastaukset ovat yleisempiä Pohjoismaissa ja Baltian maissa, Suomessa ja Ruotsissa (12 %), Bulgariassa, Tšekissä ja Tanskassa (kaikki 10 %) kuin Maltassa (1 %), Luxemburgissa (2 %) tai Espanjassa ja Irlannissa (5 %).

Sukupuoli ja koulutus muokkaavat asenteita ydinenergiaa kohtaan enemmän kuin uusiutuvia energialähteitä kohtaan

Sukupuolten välillä on selvä kuilu myös ydinenergian suhteen. Miesten osuus on 35 prosenttia, kun taas naisten osuus on 29 prosenttia. Uusiutuvia energialähteitä koskevat näkemykset ovat suurin piirtein samanlaiset eri sukupuolten välillä.

Koulutustaso muokkaa asenteita ydinvoimaa kohtaan enemmän kuin uusiutuvia energialähteitä kohtaan: Ydinvoimaratkaisujen kannatus nousee alhaisimman koulutustason omaavien 24 prosentista korkeasti koulutettujen 36 prosenttiin, mikä on 12 prosenttiyksikön ero, kun taas uusiutuvien energialähteiden kannatus vaihtelee vain hieman (52–59 prosenttia). Vastaajat, joilla on alhaisempi koulutustaso, vastaavat myös huomattavasti todennäköisemmin "en tiedä" (11 %, kun korkeasti koulutettujen osuus on 5 %).

3.2 Energian hintojen nousu: Kulutuksen vähentäminen rakennemuutoksen sijaan

Energian hintojen noustessa eurooppalaiset vähentävät kulutustaan pääasiassa sen sijaan, että investoivat rakenteellisiin ratkaisuihin.

Eurooppalaisista 31 prosenttia sanoo vähentäneensä sähkön kokonaiskulutustaan vastauksena energian hintojen nousuun Iranin sodan alkamisen jälkeen. Toiseksi yleisin toimenpide on energiankulutuksen tarkempi seuranta (27 %) ja sen jälkeen lämmityksen tai jäähdytyksen käytön vähentäminen (26 %). Eniten raportoitujen toimien joukossa on myös energiankäytön mukauttaminen, jotta voidaan hyötyä alhaisemmista hinnoista tai ruuhka-aikojen ulkopuolisista tunteista (20 %) ja muuttuvista liikennetottumuksista (19 %), mikä osoittaa, että eurooppalaiset mukauttavat käyttäytymistään useilla aloilla pelkän lämmityksen ja sähkön lisäksi.

Sen sijaan rakenteellisemmat ja usein kalliimmat tai pidemmän aikavälin ratkaisut mainitaan paljon harvemmin: investoinnit energiatehokkaisiin laitteisiin (16 prosenttia), energiantoimittajan tai -sopimuksen vertailu tai vaihtaminen (14 prosenttia), uusiutuvan energian ratkaisujen, kuten aurinkopaneelien, asentaminen (14 prosenttia) ja kodin eristyksen parantaminen (13 prosenttia), ovat kaikki selvästi jäljessä edellä mainituista käyttäytymisen mukautuksista. Digitaaliset välineet energiankäytön hallitsemiseksi (9 %) ja

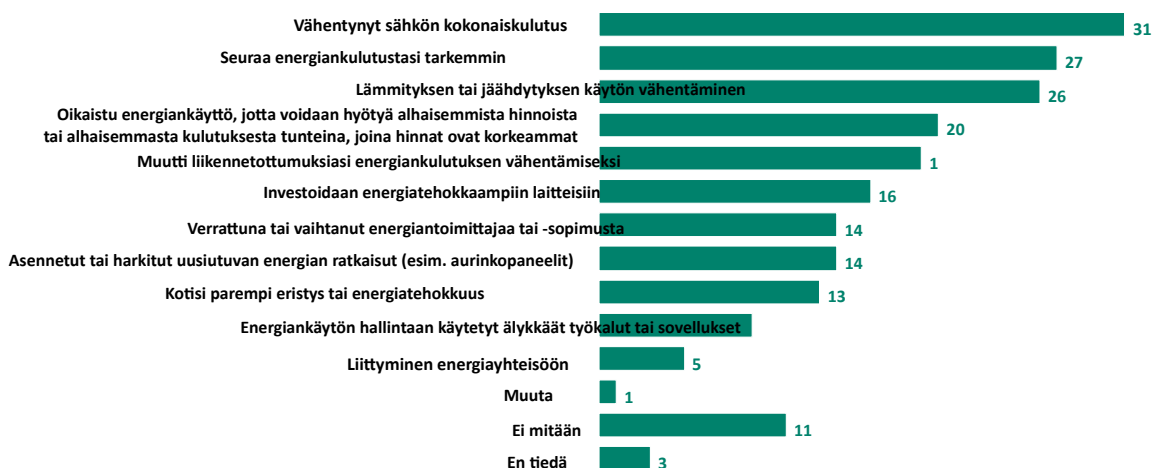
energiayhteisöön liittymiseksi (5 %) mainitaan vielä harvemmin, mikä vahvistaa sen, että päivittäiset käyttäytymisen muutokset ovat edelleen selvästi ensisijainen vastaus hintojen nousuun ennen investointipohjaisia ratkaisuja.

Vaikka 11 prosenttia eurooppalaisista sanoo, että he eivät ole lainkaan muuttaneet energiankulutustottumuksiaan, vain 3 prosenttia sanoo, että he eivät tiedä, mikä viittaa siihen, että useimmilla eurooppalaisilla on melko selkeä käsitys siitä, ovatko he muuttaneet käyttäytymistään ja miten.

Kreikka ja Ranska vähensivät kulutusta eniten, kun taas Malta ja Luxemburg investoivat eniten rakenteellisiin ratkaisuihin

Kun tarkastellaan maakohtaisia tuloksia, Kreikka ja Ranska erottuvat käyttäytymismalliensa tehokkuudesta ja sijoittuvat kärkimaiden joukkoon useilla toimenpiteillä kerralla: Kreikka on johtavassa asemassa sähkönkulutuksen vähentämisessä (43 prosenttia, kun EU27:ssä vastaava luku on 31 prosenttia), lämmityksen tai jäähdytyksen käytön vähentämisessä (36 prosenttia, EU27:ssä 26 prosenttia) ja energiantoimittajan vaihtamisessa (20 prosenttia, EU27:ssä 14 prosenttia), kun taas Ranska on kolmen suurimman maan joukossa sähkönkulutuksen vähentämisessä (36 prosenttia, EU27:ssä 31 prosenttia), lämmityksen tai jäähdytyksen käytön vähentämisessä (34 prosenttia, EU27:ssä 26 prosenttia) ja liikennetottumusten muuttamisessa (27 prosenttia, EU27:ssä 19 prosenttia), mikä viittaa siihen, että nämä kaksi

Q10 Mitä seuraavista toimista olette mahdollisesti toteuttaneet vastauksena energian hintojen nousuun Iranin sodan alkamisen jälkeen (helmikuun 2026 lopussa) vähentääksenne energiankäyttöä aktiivisemmin?

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

maata ovat toteuttaneet laajimmat yleiset toimet energiankäytön vähentämiseksi.

Malta on älykkäiden työkalujen tai sovellusten (27 prosenttia), kodin eristyksen (25 prosenttia), energiatehokkaiden laitteiden (24 prosenttia) ja energiayhteisöön liittymisen (14 prosenttia) listan kärjessä. Luxemburg sijoittuu jatkuvasti toiseksi tai kolmanneksi samoissa kohdissa (28 prosenttia uusiutuvien ratkaisujen asentamisessa, 22 prosenttia älykkäiden työkalujen asentamisessa ja 13 prosenttia energiayhteisöissä), mikä todennäköisesti liittyy näihin pienempiin ja vauraampiin maihin, joissa korkeamman kustannustason investoinnit ovat helpommin saatavilla.

Toisessa ääripäässä Suomella on ylivoimaisesti suurin osuus vastaajista, jotka eivät ryhtyneet toimiin lainkaan (25 prosenttia, kun EU27:ssä vastaava osuus oli 11 prosenttia), sekä joitakin alhaisimpia pisteitä lähes kaikissa käyttötavoissa (13 prosenttia lämmityksen tai jäähdytyksen käytön vähentämisessä, 9 prosenttia energiatehokkaissa laitteissa ja 2 prosenttia energiayhteisöissä), mikä saattaa johtua jo säännellyistä tai suhteellisen alhaisista energian hinnoista tai jo energiatehokkaasta asuntokannasta. Latviassa, Liettuassa ja Slovakiassa tulokset ovat jokseenkin samanlaiset, ja suuri osa vastaajista (18–20 prosenttia) vastasi kieltävästi. Sloveniassa 38 prosenttia ja Kroatiassa 31 prosenttia vastaajista mainitsi erityisesti energiankäytön mukauttamisen ruuhka-aikojen ulkopuolella, mikä ylittää selvästi EU27:n 20 prosentin keskiarvon. Tämä viittaa siihen, että näissä kahdessa maassa on mahdollisesti kehittyneempiä tai houkuttelevampia käyttöajan hinnoittelujärjestelmiä.

Romaniassa ja Bulgariassa on vahva sitoutuminen kulutuksen seurantaan (36 ja 24 prosenttia) ja investoiminen tehokkaisiin laitteisiin tai eristykseen (20–23 prosenttia) sekä huomattavan alhainen taipumus vaihtaa energiantoimittajaa (5 prosenttia molemmissa maissa), mikä saattaa kuvastaa vähemmän kilpailukykyisiä tai vaikeapääsyisiä energiamarkkinoita.

Ikä edistää sitoutumista energiankulutuksen vähentämiseen

Sosiodemografiset jaottelut paljastavat selkeän sukupolvirakenteen siinä, miten eurooppalaiset ovat reagoineet energian hintojen nousuun: vanhemmat vastaajat (55+) ovat huomattavasti todennäköisemmin vähentäneet sähkönkulutustaan (38 %, kun alle 40-vuotiaiden osuus on 23–24 %) ja seuranneet energiankulutustaan tarkemmin (32 %, kun taas nuoremmat vastaajat erottuvat älykkäiden työkalujen tai sovellusten käytön lisääntymisestä (13 % 15–24-vuotiaista, kun 55+-vuotiaiden osuus on 7 %) ja energiayhteisöön liittymisestä (7 % vs. 2 %).

4. Käsitys kauppapolitiikasta ja taloudellisesta suvereniteetista

4.1 Yhteistyö kauppaneuvotteluissa

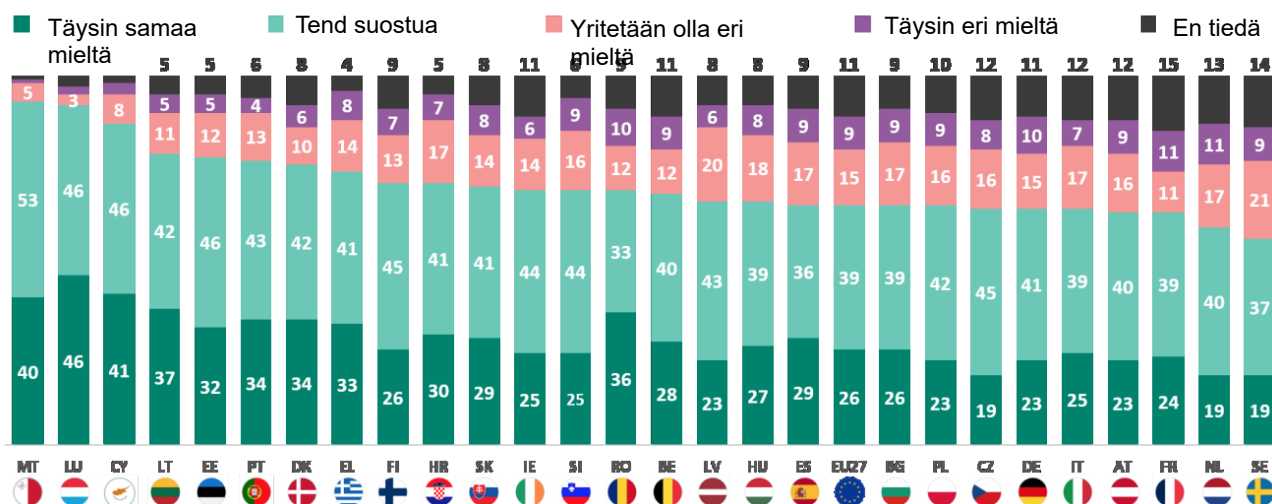
Kaksi kolmasosaa eurooppalaisista katsoo, että EU:n olisi monipuolistettava kauppaansa ja että jäsenvaltiot neuvottelevat paremmin yhdessä

65 prosenttia eurooppalaisista on samaa mieltä

EU:n tason yhteistyö kauppaneuvotteluissa on hyvin samankaltaista: 62 prosenttia eurooppalaisista katsoo, että jäsenvaltiot voivat saavuttaa parempia tuloksia tekemällä yhteistyötä EU:n tasolla (23 prosenttia on täysin samaa mieltä ja 39 prosenttia on samaa mieltä). 27 prosenttia on eri mieltä (täysin

K6 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

EU:n olisi vahvistettava taloudellista riippumattomuuttaan monipuolistamalla kauppasuhteitaan

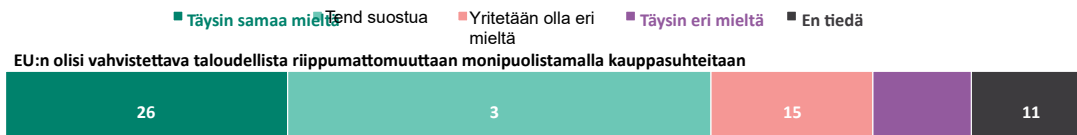

siitä, että EU:n olisi vahvistettava taloudellista riippumattomuuttaan monipuolistamalla kauppasuhteitaan, mukaan lukien 26 prosenttia, jotka ovat täysin samaa mieltä, ja 39 prosenttia, jotka ovat yleensä samaa mieltä. Vain 24 prosenttia on eri mieltä (9 prosenttia on täysin eri mieltä, 15 prosenttia on eri mieltä), kun taas 11 prosenttia ei pysty sanomaan, olisiko tästä hyötyä vai ei.

10 prosenttia, yleensä 17 prosenttia), ja jälleen kerran 11 prosentilla ei ole selkeää mielipidettä lausunnosta.

Tuen taso on huomattavan yhdenmukainen molemmissa lausunnoissa: 65 prosenttia vs. 62 prosenttia, vain kolmen pisteen ero ja "en tiedä" -vastausten osuus ovat samat (11 prosenttia), mikä viittaa eurooppalaisten johdonmukaiseen näkemykseen siitä, että itsenäisempi ja

Q6 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Jäsenvaltiot voivat saavuttaa parempia tuloksia kauppaneuvotteluissa tekemällä yhteistyötä EU:n tasolla

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

koordinoidumpi EU:n kauppaa koskeva lähestymistapa kulkee käsi kädessä sen sijaan, että sitä pidettäisiin kilpailevina vaihtoehtoina. Yksi huomattava vivahde on se, että niiden vastaajien osuus, jotka ovat "täysin samaa mieltä", on jonkin verran suurempi kaupan monipuolistamisessa (26 prosenttia) kuin jäsenvaltioiden yhteistyössä (23 prosenttia), mikä viittaa siihen, että taloudellinen riippumattomuus tuottaa hieman vahvempaa ja päättäväisempää tukea kuin institutionaalinen koordinointi, vaikka molemmat ajatukset edellyttävät hyvin samantasoista yleistä yhteisymmärrystä.

4.2 Kauppasuhteiden monipuolistaminen

Enemmistö kaikissa 27 jäsenvaltiossa tukee EU:n kaupan monipuolistamista voimakkaammin pienissä avoimissa talouksissa ja jonkin verran maltillisemmin suurissa talouksissa

Enemmistö kannattaa tätä näkemystä kaikissa jäsenvaltioissa: Ruotsin 56 prosentista Maltaan 93 prosenttiin. Tuki on yleensä suurempaa pienissä talouksissa: Parhaiten sijoittuivat Malta (93 %), Luxemburg (92 %) ja Kypros (87 %) sekä Liettua (79 %) ja Viro (78 %). Sitä vastoin Alankomaissa (59 prosenttia) ja Ruotsissa (56 prosenttia) sopimuksen taso on alhaisin, edelleen enemmistö, mutta huomattavasti lähempänä tasaista jakautumista. Suuremmat taloudet ovat lähellä EU27:n keskiarvoa tai hieman sen alapuolella (65 %): Puolan ja Espanjan osuus on täsmälleen sama (65 prosenttia), kun taas Saksan ja Italian osuus on 64 prosenttia ja Ranskan 63 prosenttia. Tämä viittaa siihen, että vaikka ajatus kaupan monipuolistamisesta on laajalti yhteinen kaikkialla EU:ssa, se resonoi jonkin verran vähemmän, joskin edelleen hyvin vakaasti, suuremmissa, omavaraisemmissa talouksissa kuin pienemmissä ja kaupasta riippuvaisemmissa talouksissa.

EU:n tason yhteistyö kauppaneuvotteluissa saa eniten kannatusta pienimmissä jäsenvaltioissa ja vähiten kannatusta Ranskassa

Enemmistö kannattaa tätä näkemystä kaikissa jäsenvaltioissa, vaikkakin tuen taso vaihtelee enemmän kuin kaupan monipuolistamisen osalta: Ranskan 54 prosentista Maltaan ja Kyproksen 92 prosenttiin. Malta ja Kypros (92 prosenttia kummassakin) ja Luxemburg (90 prosenttia) ovat selvästi muita EU:n maita suuremmat. Seuraavina tulevat Portugali (77 prosenttia) ja Viro (76 prosenttia), jotka ovat suurin piirtein sama pienten talouksien ryhmä, joka johtaa myös kaupan monipuolistamiseen. Suuremmat taloudet ovat jälleen lähellä EU27:n keskiarvoa tai sen alapuolella (62 %): Saksan ja Espanjan kannatus on täsmälleen sama (62 prosenttia), Italian kannatus on hieman alle (61 prosenttia) ja Ranskan kannatus on alhaisin koko EU:ssa (54 prosenttia). Ranska on ainoa

jäsenvaltio, jossa tuki jää selvästi alle 60 prosentin rajan. Myös Puola (59 %) ja Tšekki (59 %) ovat tässä lausunnossa eniten varautuneita maita. Kaiken kaikkiaan suuntaus on hyvin samankaltainen kuin kaupan monipuolistamisessa, sillä pienemmät, enemmän kaupasta riippuvaiset taloudet suhtautuvat vahvimmin EU:n tason koordinointiin ja suuremmat jäsenvaltiot, erityisesti Ranska, ilmaisevat suhteellisesti enemmän pidättyväisyyttä, vaikka ne ovatkin edelleen enemmistönä.

Kun näitä kahta lausumaa verrataan toisiinsa, kaupan monipuolistamisen kannatus (keskimäärin 65 prosenttia) on yleensä hieman suurempi kuin EU:n tason yhteistyöllä kauppaneuvotteluissa (62 prosenttia), mutta Ranskalla on selvästi suurin ero näiden kahden välillä (63 prosenttia vs. 54 prosenttia, ero 9 prosenttiyksikköä), joten se on ainoa maa, jonka osuus yhteistyöstä on alle 60 prosenttia. Tanskassa ja Puolassa suuntaus on samanlainen ja lievempi, kun taas Kyproksessa, Ruotsissa ja Latviassa suunta on päinvastainen ja ne ovat hieman enemmän samaa mieltä EU:n tason yhteistyöstä kuin pelkästään monipuolistamisesta. Useimmissa muissa jäsenvaltioissa nämä kaksi lausuntoa saavat lähes saman verran kannatusta, mikä viittaa siihen, että näitä kahta ajatusta pidetään yleensä pikemminkin toisiaan täydentävinä kuin kilpailevina.

Ikä ja koulutus ovat johdonmukaisimpia sosiodemografisia tekijöitä, jotka tukevat yhtenäisempää ja monipuolisempaa EU:n kauppapolitiikkaa.

Ikä on muuttuja, joka selkeimmin liittyy näitä kahta väittämää koskeviin näkemyksiin. 55-vuotiaat ja sitä vanhemmat vastaajat kannattavat nuorempia ikäryhmiä enemmän sekä EU:n tason yhteistyötä kauppaneuvotteluissa (68 prosenttia, kun 25–39-vuotiaiden vastaava osuus oli 57 prosenttia) että kaupan monipuolistamista (71 prosenttia, kun 25–39-vuotiaiden vastaava osuus oli 59 prosenttia), mikä on 11–12 prosenttiyksikön ero eniten varattujen ja eniten tukea saavien ikäryhmien välillä. Koulutusasteella on myös selkeä rooli EU:n tason yhteistyössä, sillä se on noussut 56 prosentista alhaisen koulutustason omaavien keskuudessa 66 prosenttiin korkeasteen koulutuksessa, vaikka

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

tämä asteikko on paljon heikompi kaupan monipuolistamisen kannalta (65–69 prosenttia, ilman selkeää mallia). Tuki EU:n tason yhteistyölle on lähes identtistä miesten ja naisten välillä (62 prosenttia kummassakin), kun taas miehet kannattavat jonkin verran naisia todennäköisemmin kaupan monipuolistamista (67 prosenttia vs. 64 prosenttia). Maantieteelliset erot ovat vaatimattomia mutta johdonmukaisia, ja maaseudun asukkaat kannattavat jonkin verran vähemmän kuin kaupunkien asukkaat, erityisesti kaupan monipuolistamisen osalta (60 % vs. 66 %).

5. Näkemykset EU:n suurimmista haasteista

5.1 Eurooppalaisten käsitykset EU:n tärkeimmistä haasteista

Elinkustannukset ovat edelleen eurooppalaisten suurin huolenaihe, kun taas geopolittiset kysymykset hallitsevat edelleen julkista asialistaa

Elinkustannukset ovat edelleen eurooppalaisten useimmin tunnistama haaste, joka on yksi Euroopan unionin tärkeimmistä nykyisistä ongelmista (39 prosenttia). Vaikka taloudelliset huolenaiheet ovat

huolenaiheisiin. Tämä suhteellisen tasapainoinen jakautuminen tärkeimpien kysymysten lisäksi osoittaa, että Euroopan unionilla on tällä hetkellä edessään monimutkainen poliittinen ympäristö.

Vertailu edelliseen syyskuussa 2025 tehtyyn Flash-eurobarometriin osoittaa, että kansalaisten huolenaiheet ovat kehittyneet huomattavasti. Elinkustannukset ovat nousseet (+10 prosenttiyksikköä) ja Ukrainan sotaan liittyvät huolenaiheet ovat vähentyneet huomattavasti (14

Q1 Mitkä seuraavista ovat mielestäsi EU:n suurimmat haasteet ? (Voit valita useamman vaihtoehdon, enintään 3)

vahvoja, niihin liittyy nyt tiiviisti geopolittisia ja turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä. Noin kolmannes vastaajista mainitsi Ukrainan sodan (33 %) ja laittoman muuttoliikkeen (32 %).

Toinen huolenaiheiden ryhmä on viidennes ja neljäsosa eurooppalaisista. Ilmastonmuutos ja ympäristökysymykset (28 prosenttia), turvallisuus ja puolustus (24 prosenttia), rikollisuus ja terrorismi (23 prosenttia), riittämätön talouskasvu (22 prosenttia) ja Lähi-idän konfliktit (21 prosenttia) saavat kaikki suhteellisen samantasoista tukea, mikä viittaa siihen, että eurooppalaiset kokevat EU:n kohtaavan useita samanaikaisia haasteita sen sijaan, että sitä hallitsisi yksi asia. Sosiaalinen eriarvoisuus (18 %), disinformaatio ja tiedon manipulointi (14 %) ja digitaaliteknologian vaikutus yhteiskuntaan (8 %) mainitaan harvemmin, mutta ne viittaavat yhä laajempiin yhteiskunnallisiin ja informatiivisiin

prosenttiyksikköä). Myös laiton muuttoliike vähenee hieman (-6 prosenttiyksikköä), vaikka se onkin edelleen yksi kolmesta useimmin mainitusta haasteesta. Näkemys Lähi-idän konflikteista (+3 prosenttiyksikköä), sosiaalinen eriarvoisuus (+1 prosenttiyksikköä) ja digitaaliteknologian vaikutus (+1 prosenttiyksikköä) ovat saaneet hieman enemmän näkyvyyttä.

Useimmissa maissa elinkustannukset ovat edelleen keskeinen kysymys, mutta ne kilpailevat muiden prioriteettien kanssa riippuen kunkin maan taloudellisesta tilanteesta, maantieteellisestä sijainnista ja altistumisesta turvallisuus- tai muuttoliikepaineille.

Elinkustannukset ovat erityisen huomattavat Irlannissa (70 %), mikä ylittää selvästi EU:n

Flash-eurobarometri

EU:n haasteet ja painopisteet

keskiarvon, sekä Kreikassa (57 %) ja Kroatiassa (52 %). Sen mainitsee myös suhteellisen suuri osuus vastaajista Kyproksessa (46 %), Maltassa (45 %) ja Romaniassa (44 %). Näissä maissa taloudellinen paine näyttää hallitsevan kansalaisten käsitystä Euroopan unionin nykyisistä haasteista.

Sitä vastoin elinkustannukset mainitaan paljon harvemmin Liettuassa (24 %), Tšekissä (25 %) ja Puolassa (28 %). Tämä saattaa viitata siihen, että taloudelliset huolenaiheet jäävät muiden kysymysten, erityisesti Ukrainan sodan ja laajemmin turvallisuuteen liittyvien huolenaiheiden varjoon. Ukrainan sota mainitaan yleisimmin Liettuassa (54 %) ja Latviassa (48 %). Seuraavaksi yleisimpiä ovat Unkari (46 %) sekä Suomi ja Tšekki (molemmat 45 %). Nämä ovat maita, joissa maantieteellinen läheisyys Venäjään tai Valko-Venäjään tai vahvemmat historialliset ja turvallisuusyhteydet konfliktiin todennäköisesti tekevät sodasta välittömämmän huolenaiheen. Useissa näistä maista Ukrainan sodan tärkeyteen liittyy myös suurempi huoli turvallisuudesta ja puolustuksesta: Tämä koskee erityisesti Liettuaa (47 %), Suomea (38 %) ja Puolaa (37 %). Tulokset viittaavat näin ollen selkeään kompromissiin huolenaiheiden hierarkiassa: Niissä jäsenvaltioissa, jotka ovat välittömämmin alttiita sodan geopolittisille seurauksille, turvallisuuskysymykset ovat yleensä tärkeämpiä kuin taloudelliset tai ympäristöön liittyvät huolenaiheet.

Jäsenvaltioissa, joissa Ukrainan sota on vähemmän merkittävä, muut huolenaiheet siirtyvät yleensä ylemmäs hierarkiassa. Tämä näkyy erityisesti osissa Etelä-Eurooppaa. Kreikassa vain 18 prosenttia vastaajista pitää Ukrainan sotaa yhtenä EU:n suurimmista haasteista, kun taas elinkustannukset (57 prosenttia) ja laiton muuttoliike (45 prosenttia) mainitaan paljon suuremmassa osassa vastaajista. Espanjassa on samanlainen kuvio: huoli Ukrainan sodasta on edelleen alle EU:n keskiarvon (26 prosenttia), kun taas laiton muuttoliike on useimmin mainittu haaste (46 prosenttia) ja myös ilmastonmuutos on suhteellisen korkealla tasolla (31 prosenttia). Nämä esimerkit osoittavat, että kansalliset painopisteet eivät kuvasta vain yhtä eurooppalaista toimintaohjelmaa vaan pikemminkin erilaisia taloudellisten, geopolittisten, ympäristöön

ja muuttoliikkeeseen liittyvien huolenaiheiden yhdistelmiä.

Tämä kontrasti näkyy myös ilmastonmuutokselle ja ympäristökysymyksille annetussa paikassa. Ongelma on edelleen suhteellisen merkittävä muun muassa Tanskassa, Ranskassa, Luxemburgissa ja Italiassa (35 prosenttia kummassakin), Espanjassa (31 prosenttia) sekä Alankomaissa ja Ruotsissa (molemmat 30 prosenttia). Se mainitaan kuitenkin paljon harvemmin Latviassa (11 %) ja Liettuassa (14 %), joissa Ukrainan sota on yksi suurimmista huolenaiheista, ja Romaniassa (16 %), jossa elinkustannukset ja disinformaatio erottuvat selvemmin. Toisin sanoen ympäristökysymykset ovat edelleen osa EU:n asialistaa, mutta ne vaikuttavat vähemmän keskeisiltä maissa, joissa kansalaiset pitävät turvallisuutta tärkeämpänä tai joissa taloudelliset paineet ovat välittömämpiä.

Kaiken kaikkiaan maakohtaiset tulokset osoittavat, että eurooppalaiset tunnistavat yleisesti ottaen samat haasteet, mutta eivät samassa järjestyksessä. EU:lla on edessään yhteisiä haasteita, mutta kansalliset olosuhteet suodattavat voimakkaasti kansalaisten käsityksiä niiden suhteellisesta merkityksestä.

Flash-eurobarometri

EU:n haasteet ja painopisteet

Kysymys 1: Mitkä seuraavista ovat mielestäsi EU:n suurimmat nykyiset haasteet? [Multiple answers possible, max 3]																														
	EU 27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE		
Elinkustannukset	39	43	41	25	32	35	46	70	57	42	40	52	43	46	41	24	41	35	45	36	43	28	41	44	43	36	37	30		
Ukrainan sota	33	30	37	45	44	35	41	27	18	26	30	33	28	24	48	54	22	46	32	37	27	40	35	41	30	37	45	38		
Laiton muuttoliike	32	23	25	40	26	28	25	36	45	46	31	34	34	41	30	31	25	26	35	33	29	34	37	15	39	32	16	22		
Ilmastonmuutos ja ympäristökysymykset	28	27	18	21	35	25	21	31	22	31	35	23	35	22	11	14	35	31	22	30	29	20	29	16	25	19	25	30		
Turvallisuus- ja puolustuskysymykset	24	23	18	22	31	24	33	15	20	19	23	26	21	31	31	47	32	19	28	26	18	37	24	27	21	23	38	30		
Rikollisuus ja terrorismi	23	21	23	22	20	25	18	23	21	25	26	23	22	20	11	10	23	24	18	22	24	21	18	13	18	18	24	40		
Riittämätön talouskasvu	22	25	25	20	11	24	26	10	32	17	20	26	29	21	26	16	17	26	25	11	23	13	22	26	24	28	23	16		
Con fli cts Lähi-idässä	21	23	25	20	29	19	14	22	21	24	22	18	24	21	16	22	17	16	15	28	15	19	26	18	23	16	17	20		
Sosiaalinen eriarvoisuus	18	22	23	13	15	21	24	9	18	17	18	16	18	17	20	17	21	20	17	15	24	14	18	16	14	24	19	17		
Disinformaatio ja tiedon manipulointi	14	10	21	19	10	11	19	13	14	18	12	17	10	14	22	19	17	8	12	11	11	22	11	26	19	17	12	13		
Digitaaliteknologian vaikutus yhteiskuntaan	8	9	7	8	11	8	11	9	4	7	9	12	9	13	6	7	17	7	17	10	9	9	8	9	14	13	7	8		

Sosiodemografiset erot ovat edelleen suhteellisen pieniä, vaikka ikä vaikuttaa johdonmukaisesti käsityksiin EU:n tärkeimmistä haasteista

Jäsenvaltioiden välillä havaittuihin eroihin verrattuna sosiodemografiset erot ovat edelleen suhteellisen pieniä. Useimmissa ryhmissä eurooppalaiset määrittävät pitkälti saman haastehierarkian, jossa elinkustannukset, Ukrainan sota ja laitton muuttoliike nousevat johdonmukaisesti esiin useimmin mainittujen kysymysten joukossa. Tämä viittaa siihen, että Euroopan unionin suurimmat haasteet jakautuvat laajalti väestön kesken sukupuolesta, koulutustaustasta tai asuinpaikasta riippumatta.

Ikä nousee kuitenkin esiin sosiaalis-demografisena ominaisuutena, joka johdonmukaisesti erottaa käsitykset toisistaan. Vanhemmat vastaajat painottavat yleensä enemmän geopolittisia ja turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä. Vähintään 55-vuotiaat pitävät Ukrainan sotaa yhtenä EU:n suurimmista haasteista huomattavasti nuorempia eurooppalaisia todennäköisemmin (42 %, kun 15–24-vuotiailla ja 25–39-vuotiailla vastaajilla vastaava osuus oli 25 %). He mainitsevat myös todennäköisemmin laittoman muuttoliikkeen (38 % vs. 22 prosenttia 15–24-vuotiaista), turvallisuus ja puolustus (28 prosenttia vs. 20 prosenttia) ja Lähi-idän konfliktit (24 prosenttia vs. 18 prosenttia).

Nuoremmat eurooppalaiset kiinnittävät enemmän huomiota yhteiskunnallisiin haasteisiin. 15–24-

vuotiaat vastaajat mainitsevat todennäköisemmin sosiaalisen eriarvoisuuden (24 prosenttia, kun 55-vuotiaiden ja sitä vanhempien osuus oli 16 prosenttia) ja digitaaliteknologian vaikutuksen yhteiskuntaan (11 prosenttia, kun vanhimpien vastaajien osuus oli 6 prosenttia). Ilmastonmuutos on edelleen hieman näkyvämpi ikääntyneiden työikäisten aikuisten ja ikääntyneiden keskuudessa (32 prosenttia 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista, kun 25–39-vuotiailla vastaajilla vastaava osuus oli 24 prosenttia), mikä viittaa siihen, että ympäristöongelmat ulottuvat nyt paljon nuorempia sukupolvia pidemmälle.

Elinkustannukset erottuvat sen aiheuttaman huolen huomattavasta johdonmukaisuudesta koko väestössä. Noin neljä kymmenestä vastaajasta mainitsi sen sukupuolesta, ammatista, kotitalouden kokoonpanosta tai sosiaalisen median käyttötiheydestä riippumatta. Ikäryhmien välillä oli vain vähän vaihtelua (55-vuotiaiden ja sitä vanhempien osuus oli 36 prosenttia ja 40–54-vuotiaiden 43 prosenttia). Tämä laaja yksimielisyys vahvistaa sen asemaa Euroopan unionin tällä hetkellä hallitsevana haasteena.

Erityisesti vastaajat, jotka luottavat siihen, että EU vahvistaa turvallisuutta ja puolustusta, pitävät todennäköisemmin Ukrainan sotaa, ilmastonmuutosta sekä turvallisuutta ja puolustusta ma-haasteina tai haasteina. Sitä vastoin ne, jotka eivät luota EU:hun, korostavat enemmän

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

elinkustannuksia ja laitonta muuttoliikettä. Tämä viittaa siihen, että luottamus EU:n rooliin turvallisuuden ja puolustuksen alalla liittyy erilaisiin käsityksiin Euroopan unionin kohtaamista haasteista.

5.2 Eurooppalaisten EU:lta odottamat ensisijaiset tavoitteet

Laiton muuttoliike sekä turvallisuus ja puolustus ovat ensisijaisia tavoitteita, joihin EU:n odotetaan puuttuvan tiiviisti ryhmitellyssä paremmuusjärjestyksessä.

Kun eurooppalaisilta kysytään, mihin aloihin EU:n olisi ensisijaisesti puuttuttava, he asettavat etusijalle laittoman muuttoliikkeen (25 %) sekä turvallisuuden ja puolustuksen (24 %). Ilmastonmuutos ja ympäristö (21 prosenttia) ja Ukrainan sota (20 prosenttia) seuraavat tiiviisti perässä ja vahvistavat, että EU:lta odotetuissa keskeisissä painopisteissä yhdistyvät sisäiset paineet, ulkoiseen turvallisuuteen liittyvät huolenaiheet ja pitkän aikavälin ympäristöhaasteet.

Verrattuna edelliseen kysymykseen, joka koski EU:n tärkeimpiä haasteita, paremmuusjärjestys on tiukemmin ryhmitelty. Mikään yksittäinen asia ei selvästikään hallitse ensisijaisen tavoitteiden luetteloa. Tämä viittaa siihen, että eurooppalaiset eivät odota EU:n keskittyvän vain yhteen pääalaan vaan pikemminkin toimivan samanaikaisesti useilla tärkeillä politiikan aloilla.

Toinen painopisteiden ryhmä liittyy taloudellisiin ja sosiaalisiin kysymyksiin. Talouden, julkisen talouden ja työllisyyden, sosiaalisen tasa-arvon ja osaamisen mainitsi 18 prosenttia vastaajista, kun taas demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen osuus on 15 prosenttia ja energian 14 prosenttia. Tulokset osoittavat, että taloudelliset ja sosiaaliset huolenaiheet ovat edelleen tärkeitä, vaikka ne eivät ole yhtä merkittäviä kuin edellisessä haasteita koskevassa

kysymyksessä. Muita aloja mainitsevat eurooppalaisten pienemmät osuudet: Sekä maatalouteen ja elintarviketurvaan että Lähi-idän konflikteihin viitattiin 11 prosentilla. Seuraavina tulivat teollisuus ja kilpailukyky sekä koulutus (molemmat 9 prosenttia), kansanterveys (8 prosenttia), digitaaliteknologian vaikutus yhteiskuntaan (6 prosenttia), kauppa (4 prosenttia) ja tutkimus ja innovointi (2 prosenttia). Kaiken kaikkiaan tulokset viittaavat laajaan mutta priorisoituun ohjelmaan, jossa välittömät geopoliittiset ja muuttoliikekysymykset ovat hieman edellä taloudellisia, institutionaalisia ja alakohtaisia painopisteitä.

Kysymys 2 Mihin seuraavista aloista EU:n olisi mielestäsi puuttuttava ensisijaisesti?

Kansalliset prioriteetit kuvastavat pääpiirteissään kunkin maan tärkeimpiä haasteita, mutta niissä on joitakin painotuseroja.

Laiton muuttoliike on useimmin mainittu EU:n prioriteetti Espanjassa (3 %), Kyproksessa (34 %) ja Kreikassa (33 %), ja se on korkealla tasolla myös C zechiassa ja Irlannissa (molemmat 32 %), Alankomaissa (31 %) ja Portugalissa (30 %). Tämä kuvastaa muuttoliikkeen suurta merkitystä useissa eteläisissä jäsenvaltioissa, joissa ongelma määriteltiin jo yhdeksi EU:n suurimmista haasteista.

Turvallisuus ja puolustus sekä Ukrainan sota ovat erityisen merkittäviä unionin itä- ja pohjoisosissa sijaitsevista maista. Turvallisuus ja puolustus mainitaan yleisimmin Liettuassa (40 %), Suomessa (38 %) ja Puolassa (37 %). Seuraavaksi yleisimpiä ovat Tanska ja Viro (molemmat 33 %) ja Ruotsi (32 %). Ukrainan sota on erityisen merkittävä myös Liettuassa (40 %), Tanskassa, Latviassa ja Suomessa (kaikki 31 %) sekä Virossa ja Ruotsissa (molemmat 28 %). Kuten edellisessä kysymyksessä, tämä malli viittaa siihen, että maantieteellinen läheisyys Venäjään tai Valko-Venäjään ja suurempi altistuminen sodan geopoliittisille seurauksille tekevät turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä välittömämpiä.

Yhteys edelliseen kysymykseen ei ole yhtä suora taloudellisten huolenaiheiden osalta, koska EU:n ensisijaisten tavoitteiden luetteloon ei sisälly elinkustannuksia sinänsä.

Sen sijaan taloudelliset odotukset ilmaistaan sellaisilla aloilla kuin talous ja julkinen talous tai työpaikat, sosiaalinen tasa-arvo ja osaaminen. Kreikka erottuu tässä suhteessa, sillä 32 prosenttia vastaajista mainitsi talouden ja julkisen talouden, kun taas tämä painopiste saavutti suhteellisen korkean tason myös Kyproksessa (29 prosenttia). Työllisyys, sosiaalinen tasa-arvo ja osaaminen mainitaan useammin Slovakiassa (26 %), Latviassa (25 %), Bulgariassa (24 %) ja Italiassa (23 %). Tämä viittaa siihen, että maissa, joissa taloudelliset huolenaiheet ovat erityisen näkyviä, odotukset EU:ta kohtaan eivät keskity yhteen kohtaan vaan jakautuvat useille talous- ja sosiaalipolitiikan aloille.

Ilmastonmuutos ja ympäristö seuraavat toista mallia. Se mainitaan yleisimmin Ranskassa (27 prosenttia), Italiassa (26 prosenttia) ja Tanskassa (25 prosenttia), ja se on suhteellisen korkealla tasolla myös Maltassa ja Ruotsissa (molemmat 24 prosenttia) sekä Irlannissa ja Portugalissa (molemmat 23 prosenttia). Tulokset vastaavat pääpiirteissään edellistä kysymystä: Ilmastonmuutos ja ympäristö mainitaan paljon harvemmin Latviassa (7 %), Liettuassa ja Romaniassa (10 %) sekä Slovakiassa (11 %). Mitä tulee käsitykseen EU:n tärkeimmistä haasteista, ympäristöalan painopisteet vaikuttavat vähemmän keskeisiltä maissa, joissa turvallisuusongelmat, Ukrainan sota tai välittömämmät taloudelliset paineet vievät enemmän tilaa. Kaiken kaikkiaan maakohtaiset tulokset osoittavat vahvaa jatkuvuutta eurooppalaisten määrittämien haasteiden ja niiden alojen välillä, joihin he haluavat EU:n puuttuvan.

Ikä jäsentää odotukset EU:n toimista muita sosiodemografisia muuttujia selvemmin.

Vanhemmat vastaajat asettavat todennäköisemmin etusijalle turvallisuuteen liittyvät kysymykset. Yli 55-vuotiaista 31 prosenttia mainitsi laittoman muuttoliikkeen, 29 prosenttia turvallisuus- ja puolustuspolitiikan ja 27 prosenttia Ukrainan sodan. Sitä vastoin 15–24-vuotiaista vastaajista nämä luvut ovat alhaisemmat, 16 prosenttia, 18 prosenttia ja 13 prosenttia. Tämä kuvastaa edellistä kysymystä, jossa myös vanhemmat vastaajat pitivät todennäköisemmin Ukrainan sotaa, laitonta muuttoliikettä sekä turvallisuutta ja puolustusta EU:n suurimpina haasteina. Nuoremmat eurooppalaiset sen sijaan antavat suhteellisesti enemmän painoarvoa sosiaalisille ja institutionaalisille painopisteille. 15–24-vuotiaat vastaajat mainitsevat 55-vuotiaita ja sitä vanhempia todennäköisemmin työpaikat, sosiaalisen tasa-arvon ja taidot (23 % vs. 14 %), talouden ja julkisen talouden (21 % vs. 16 %), koulutuksen (15 % vs. 6 %) sekä demokratian, ihmisoikeudet ja oikeusvaltioperiaatteen (19 % vs. 15 %).

Ilmastonmuutos ja ympäristö eivät noudata yksinkertaista sukupolvimallia. Sen mainitsee 21 prosenttia 15–24-vuotiaista, 25–39-vuotiaista 15

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

prosenttia ja 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista 25 prosenttia. Tämä vahvistaa sen, että ympäristönäkökohdat eivät rajoitu nuorempiin sukupolviin ja että ne ovat edelleen osa EU:n ensisijaista asialistaa eri ikäryhmissä, vaikkakin niiden intensiteetti vaihtelee.

Asenteiden erot ovat näkyvämpiä. Vastaajat, jotka luottavat siihen, että EU vahvistaa turvallisuutta ja puolustusta, ovat todennäköisemmin kuin vastaajat, jotka eivät luota siihen, että EU asettaa turvallisuuden ja puolustuksen etusijalle (26 % vs. 22 %), Ukrainan sodan (23 % vs. 16 %) sekä ilmastonmuutoksen ja ympäristön (23 % vs. 17 %). Sitä vastoin ne, jotka eivät luota EU:n turvallisuuden ja puolustuksen vahvistamiseen, asettavat laittoman muuttoliikkeen huomattavasti todennäköisemmin etusijalle (33 prosenttia vs. 20 prosenttia). Nämä tulokset viittaavat siihen, että laajempiin asenteisiin EU:ta kohtaan liittyy erilaisia odotuksia siitä, mitä Euroopan unionin olisi asetettava etusijalle, vaikka huolenaiheiden yleinen hierarkia pysyy suhteellisen vakaana.

6. EU:n turvallisuus ja puolustus

6.1 Kansallisen turvallisuuden uhka ja tuki EU:n puolustusomavaraisuudelle

Eurooppalaiset kokevat itsensä vähemmän uhatuiksi kuin vuoden 2026 alussa, mutta kannattavat edelleen vahvasti itsenäisempää eurooppalaista puolustusta

Nykyisessä kansainvälisessä tilanteessa eurooppalaiset ovat yhtä mieltä siitä, että heidän maansa turvallisuus on uhattuna (52 prosenttia), mukaan lukien 19 prosenttia, jotka ovat täysin samaa mieltä, ja 33 prosenttia, jotka ovat yleensä samaa mieltä. Tämä epävarmuuden tunne on kuitenkin vähentynyt jyrkästi tammikuuhun 2026 verrattuna ja pienentynyt 16 prosenttiyksikköä.

Tämä lasku ei heikennä tukea EU:n tason puolustusvalmiuksille. Päinvastoin yli kaksi kolmasosaa eurooppalaisista on samaa mieltä siitä, että EU:n olisi vahvistettava valmiuksiaan

enemmistö kannattaa edelleen EU:n itsenäisten puolustusvalmiuksien vahvistamista. Tämä vastaa edellisessä jaksossa määritettyjä painopisteitä, joiden mukaan turvallisuus ja puolustus ovat tärkeimpiä aloja, joihin eurooppalaiset odottavat EU:n puuttuvan.

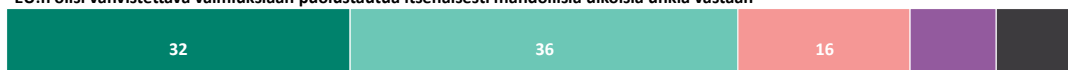
Uhkan tunne on edelleen epätasainen eri jäsenvaltioissa, ja EU:n autonomisen puolustuksen kannatus on yleisesti ottaen samaa mieltä

Maakohtaiset tulokset osoittavat, että käsitykset kansallisista turvallisuusuhkista vaihtelevat huomattavasti eri puolilla EU:ta. Eniten ollaan yhtä mieltä siitä, että maan turvallisuus on uhattuna, Kyproksessa (74 %), Maltassa (66 %), Liettuassa (65 %), Luxembourgiassa (64 %), Virossa (62 %) ja Tanskassa (61 %). Suhteellisen korkeita lukuja on myös Kreikassa (59 %), Romaniassa (58 %), Saksassa (57 %) sekä Ranskassa ja Puolassa (molemmat 56 %). Sitä vastoin uhka on huomattavasti heikompi

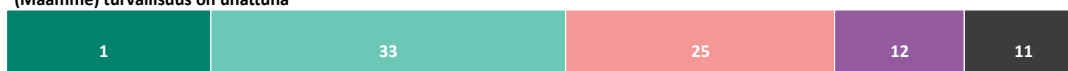
Q7 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä ?

■ Täysin samaa mieltä ■ Tend suostua ■ Yritetään olla eri mieltä ■ Täysin eri mieltä ■ En tiedä

EU:n olisi vahvistettava valmiuksiaan puolustautua itsenäisesti mahdollisia ulkoisia uhkia vastaan

(Maamme) turvallisuus on uhattuna

puolustautua itsenäisesti mahdollisia ulkoisia uhkia vastaan (6 prosenttia), mukaan lukien 32 prosenttia, jotka ovat täysin samaa mieltä. Tämä viittaa siihen, että tuki vahvemmalle eurooppalaiselle puolustukselle ei ole vain reaktio välittömään kansallisen turvattomuuden tunteeseen, vaan se heijastaa myös laajempaa odotusta siitä, että EU:n pitäisi pystyä suojelemaan itseään epävarmemmassa kansainvälisessä ympäristössä.

Näiden kahden tuloksen välinen kontrasti on tärkeä. Vaikka harvemmat eurooppalaiset kokevat nyt, että heidän oma maansa on suoraan uhattuna, suuri

Sloveniassa (32 %), Kroatiassa (39 %), Itävallassa (42 %), Unkarissa (43 %), Belgiassa ja Bulgariassa (molemmat 44 %), Italiassa (45 %) ja Slovakiassa (47 %). Näissä maissa alle puolet vastaajista on sitä mieltä, että heidän maansa turvallisuus on uhattuna.

Uhkakuvan heikkeneminen tammikuuhun 2026 verrattuna on nähtävissä useimmissa jäsenvaltioissa. Useissa maissa lasku on erityisen voimakasta, erityisesti Alankomaissa (-25 prosenttiyksikköä), Ranskassa (-24 prosenttiyksikköä), Belgiassa (-21 prosenttiyksikköä),

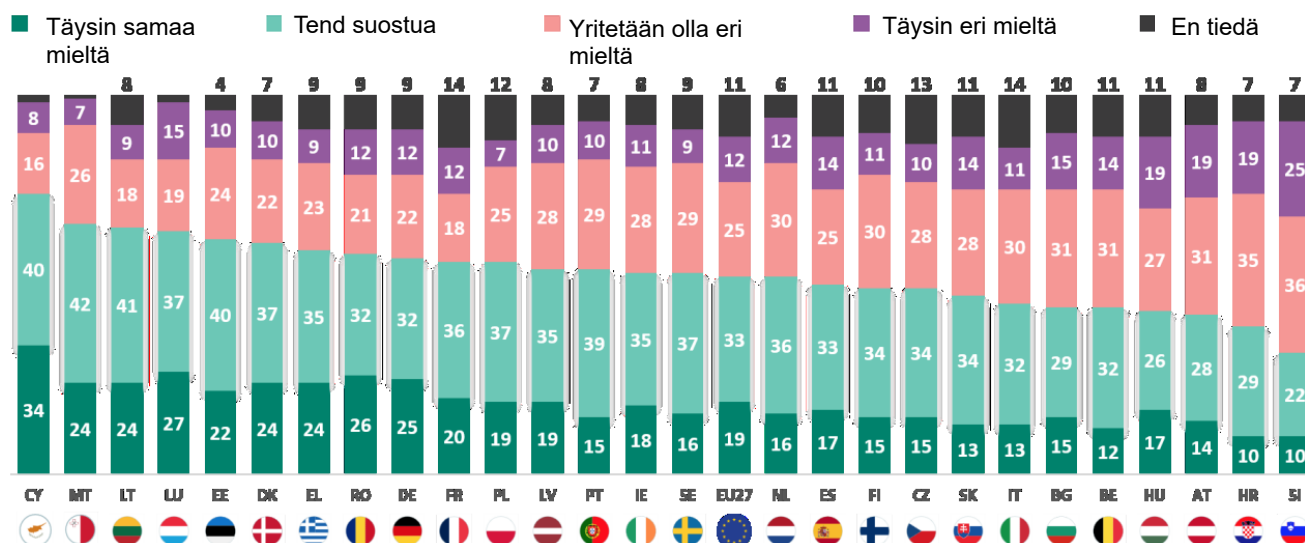
Flash-eurobarometri EU:n haasteet ja painopisteet

Italiassa (-19 prosenttiyksikköä) sekä Saksassa ja Ruotsissa (molemmat -18 prosenttiyksikköä). Tämä viittaa siihen, että EU:n tasolla havaittu jyrkkä lasku ei johdu pienestä määrästä maita, vaan se kuvastaa koetun turvattomuuden laajempaa helpottamista kaikkialla Euroopan unionissa. Lasku ei kuitenkaan ole tasaista: uhkan tunne on pysynyt lähes vakaana Kyproksessa (-1 prosenttiyksikköä) ja jopa kasvanut Luxemburgissa (9 prosenttiyksikköä) ja Maltassa (6 prosenttiyksikköä), mikä vahvistaa sen, että kansalliset olosuhteet muokkaavat edelleen turvallisuuskäsityksiä.

EU:n tuki sen itsenäisten puolustusvalmiuksien vahvistamiselle on paljon yhtenäisempää. Enemmistö kannattaa tätä näkemystä kaikissa jäsenvaltioissa: Italian 62 prosentista Maltan 92 prosenttiin. Eniten niitä on Maltassa (92 %), Luxemburgissa (91 %) ja Kyproksessa (88 %). Seuraavina tulevat Tanska (80 %), Viro (79 %), Portugali (78 %) ja Liettua (77 %). Jopa niissä maissa, joissa tuki on alhaisinta, se on edelleen selvästi enemmistöpohjaista, kuten Italiassa (62 prosenttia), Puolassa (65 prosenttia), Itävallassa ja Sloveniassa (molemmat 66 prosenttia) sekä Bulgariassa ja Ruotsissa (molemmat 67 prosenttia). Tämä osoittaa, että vaikka eurooppalaiset kokevat itsensä uhatuiksi eri tavoin, tuki EU:n puolustusvalmiuksien vahvistamiselle on yhteinen kanta kaikkialla Euroopan unionissa.

Kysymys 7 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä, kun otetaan huomioon nykyinen kansainvälinen tilanne?

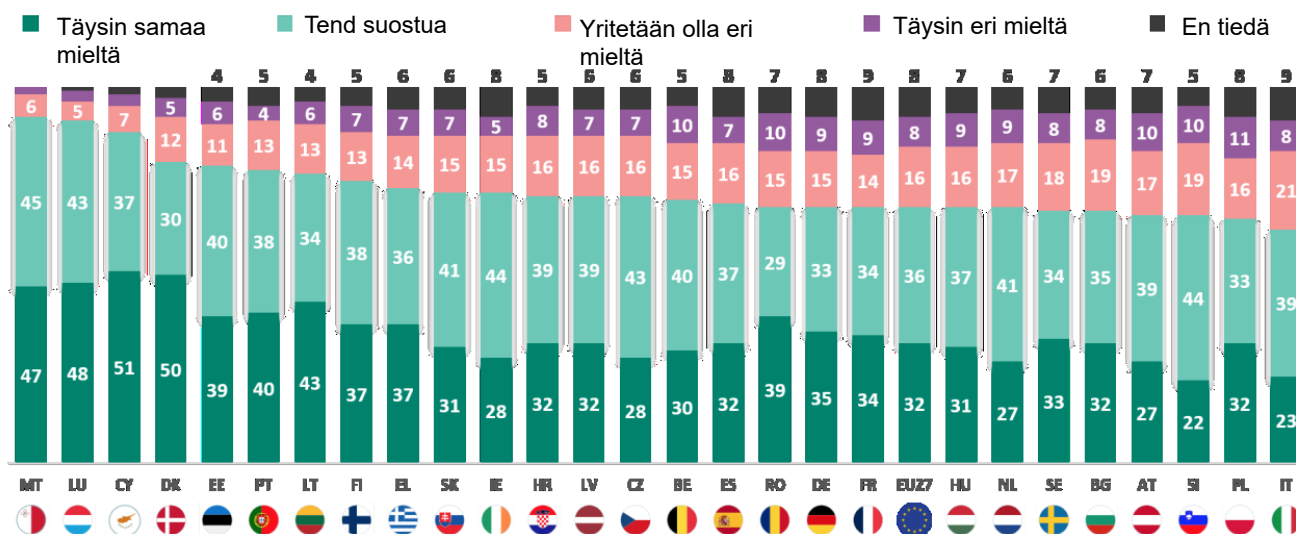
(Maamme) turvallisuus on uhattuna

Flash-eurobarometri EU:n haasteet ja painopisteet

Kysymys 7 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä, kun otetaan huomioon nykyinen kansainvälinen tilanne?

EU:n olisi varmistettava valmiuksiaan puolustautua itsenäisesti mahdollisia ulkoisia uhkia vastaan

enemmän painoarvoa geopolittisille ja turvallisuuteen liittyville kysymyksille.

Sosiodemografiset erot ovat rajalliset havaitun uhan osalta, mutta ne ovat näkyvämpiä EU:n autonomisen puolustuksen tukemisessa. Sosiodemografiset erot käsityksessä siitä, että maa on uhattuna, ovat edelleen suhteellisen vähäisiä. Toisin kuin aikaisemmissa kysymyksissä, jotka koskevat EU:n tärkeimpiä haasteita ja painopisteitä, ikä ei jäsenlele vastauksia voimakkaasti. Sopimus siitä, että kansallinen turvallisuus on uhattuna, on 54 prosenttia 15–24-vuotiaiden ja 25–39-vuotiaiden keskuudessa, 50 prosenttia 40–54-vuotiaiden keskuudessa ja 53 prosenttia 55-vuotiaiden ja sitä vanhempien keskuudessa. Tämä viittaa siihen, että kun kansalaisilta kysytään suoraan oman maansa turvallisuudesta, uhkan tunne jakautuu suhteellisen laajasti sukupolvien kesken. Sukupuolten väliset erot ovat myös vähäisiä, vaikka naiset (54 %) ovat hieman miehiä todennäköisemmin (51 %) samaa mieltä siitä, että heidän maansa turvallisuus on uhattuna.

EU:n itsenäisten puolustusvalmiuksien vahvistamisen tukemisessa on havaittavissa selkeämpiä sosiodemografisia malleja. Se on suurempi 55-vuotiailla ja sitä vanhemmilla vastaajilla (74 %) kuin 15–24-vuotiailla (63 %), 25–39-vuotiailla (62 %) ja 40–54-vuotiailla (65 %). Tämä vastaa osittain aiempia havaintoja, jotka osoittavat, että vanhemmilla vastaajilla on taipumus antaa

Suurimmat erot ovat asenteissa. Vastaajat, jotka luottavat siihen, että EU vahvistaa turvallisuutta ja puolustusta, tukevat EU:n itsenäisiä puolustusvalmiuksia paljon todennäköisemmin kuin vastaajat, jotka eivät luota EU:hun tällä alalla (75 % vs. 59 %). Samanlainen kuilu on havaittu oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen EU:ssa tyytymättömien ja tyytymättömien välillä (77 % vs. 61 %). Nämä tulokset viittaavat siihen, että EU:n itsenäisen puolustuksen tukeminen liittyy läheisesti laajempaan luottamukseen EU:n kykyyn toimia tehokkaasti. Jopa skeptisempien ryhmien keskuudessa tuki on kuitenkin edelleen enemmistöpohjaista, mikä vahvistaa sen, että EU:n puolustusvalmiuksien vahvistaminen on laajalti yhteinen odotus koko Euroopan väestölle.

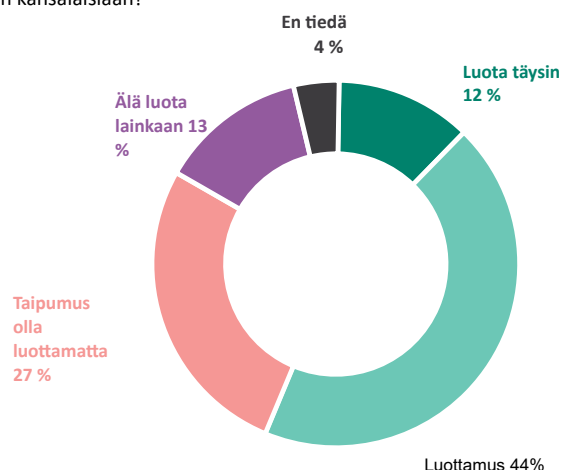
6.2 Luottamus EU:hun turvallisuuden ja puolustuksen vahvistamiseksi

Suurin osa eurooppalaisista luottaa siihen, että EU vahvistaa turvallisuutta ja puolustusta, vaikka luottamus on maltillisempaa kuin tuki EU:n itsenäiselle puolustukselle

Eurooppalaiset luottavat siihen, että Euroopan unioni vahvistaa turvallisuutta ja puolustusta Euroopassa ja suojelee kansalaisiaan (56 prosenttia), mukaan lukien 12 prosenttia, jotka luottavat siihen täysin, ja 44 prosenttia, jotka luottavat siihen yleensä. Tammikuuhun 2026 verrattuna luottamus EU:hun turvallisuuden ja puolustuksen vahvistamiseksi on kasvanut neljällä prosenttiyksiköllä, kun taas niiden osuus, jotka eivät luota siihen lainkaan, on laskenut. Tulokset osoittavat näin ollen, että luottamus EU:n kykyyn toimia turvallisuuden ja puolustuksen alalla on parantunut hieman mutta selvästi.

Tämä tulos on luettava yhdessä edellisen kysymyksen kanssa. Vaikka yli kaksi kolmasosaa eurooppalaisista on samaa mieltä siitä, että EU:n olisi vahvistettava valmiuksiaan puolustautua itsenäisesti mahdollisia ulkoisia uhkia vastaan, pienempi enemmistö luottaa siihen, että EU vahvistaa turvallisuutta ja puolustusta käytännössä. Tämä puute viittaa siihen, että vahvemman eurooppalaisen puolustuksen periaatteen tukeminen on laajempaa kuin luottamus EU:n kykyyn toteuttaa se. Se, että luottamus on enemmistön hallussa ja lisääntynyt tammikuusta

Kysymys 8: Missä määrin luotatte siihen, että Euroopan unioni vahvistaa turvallisuutta ja puolustusta Euroopassa ja suojelee paremmin kansalaisiaan?

Flash-eurobarometri EU:n haasteet ja painopisteet

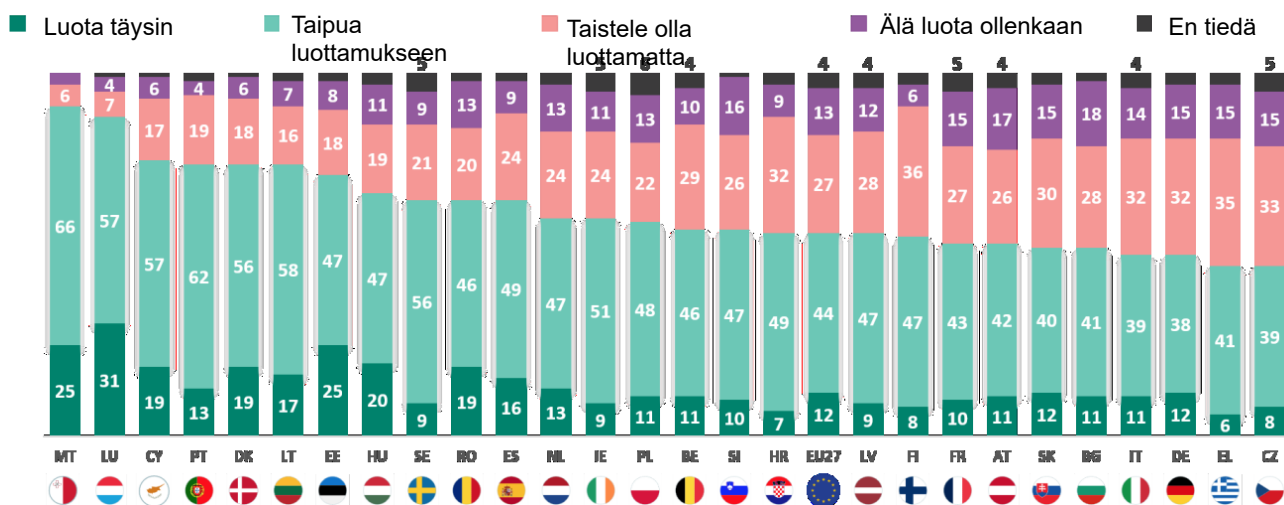
2026 lähtien, vahvistaa kuitenkin sen, että monet kansalaiset pitävät EU:ta merkityksellisenä toimijana turvallisuus- ja puolustusalailla.

Luottamus EU:hun turvallisuuden ja puolustuksen alalla on suurinta Maltassa ja Luxemburgissa ja heikompaa useissa suurimmissa jäsenvaltioissa

Luottamus EU:hun turvallisuuden ja puolustuksen vahvistamiseksi vaihtelee huomattavasti

turvallisuusriskeistä, mikä viittaa siihen, että maat, jotka ovat alttiimpia Ukrainan sodan geopolitiittisille seurauksille, voivat myös lisätä luottamusta EU:n tason puolustustoimiin. Tämä ei kuitenkaan ole järjestelmällistä. Joissakin maissa, joissa uhka koetaan suhteellisen suureksi, kuten Ranskassa ja Saksassa, luottamus EU:hun tällä alalla on vähäisempää. Tämä osoittaa, että luottamusta EU:n turvallisuus- ja puolustusrooliin ei muokkaa

Kysymys 8: Missä määrin luotatte siihen, että Euroopan unioni vahvistaa turvallisuutta ja puolustusta Euroopassa ja suojelee paremmin kansalaisiaan?

jäsenvaltioittain. Se on korkeimmillaan Maltassa (91 %) ja Luxemburgissa (88 %). Seuraavina tulevat Kypros (76 %), Portugali, Tanska ja Liettua (kaikki 75 %) sekä Viro (72 %). Näissä maissa luottamus EU:n kykyyn suojella kansalaisia on huomattavasti EU:n keskiarvoa suurempi.

Asteikon toisessa päässä luottamus on alhaisinta Kreikassa ja Tšekissä (molemmat 47 %). Se on suhteellisen alhainen myös Saksassa ja Italiassa (molemmat 50 prosenttia), Slovakiassa ja Bulgariassa (molemmat 52 prosenttia) sekä Ranskassa ja Itävallassa (molemmat 53 prosenttia). Tämä vahvistaa sen, että vaikka luottamus on lähes kaikkien jäsenvaltioiden enemmistöllä tai lähes enemmistöllä, luottamus EU:n rooliin turvallisuuden ja puolustuksen alalla on vähäisempää useissa suurissa jäsenvaltioissa, erityisesti Saksassa, Italiassa ja Ranskassa.

Maakohtainen malli on vain osittain päällekkäinen edellisessä jaksossa kuvatun kansallisen uhkan kanssa. Ithuanissa ja Virossa vahva luottamus EU:hun yhdistyy vahvaan käsitykseen

ainoastaan altistuminen ulkoisille uhkille vaan myös laajempi kansallinen suhtautuminen EU:n valmiuksiin toimia tehokkaasti.

Tammikuuhun 2026 verrattuna luottamus on lisääntynyt useimmissa jäsenvaltioissa, joskin vaihtelevassa määrin. Eniten kasvu oli Maltassa (24 prosenttiyksikköä), Ranskassa (13 prosenttiyksikköä), Luxemburgissa (12 prosenttiyksikköä), Itävallassa (10 prosenttiyksikköä) ja Sloveniassa (9 prosenttiyksikköä). Luottamus on lisääntynyt huomattavasti myös Bulgariassa ja Unkarissa (molemmat 8 pistettä), Tanskassa ja Kreikassa (molemmat 7 pistettä) ja Belgiassa (6 pistettä). Luottamuksen yleinen kasvu on laajalle levinnyttä, mutta epätasaista eri puolilla Euroopan unionia.

Flash-eurobarometri

EU:n haasteet ja painopisteet

Luottamus EU:hun turvallisuuden ja puolustuksen alalla on vahvempi nuorempien vastaajien ja niiden vastaajien keskuudessa, joilla on laajempi luottamus EU:hun

Ikä on yksi selvimmistä eroista. Luottamus EU:hun turvallisuuden ja puolustuksen vahvistamiseksi on suurinta 15–24-vuotiailla (65 %) ja edelleen EU:n keskiarvon yläpuolella (56 %) 25–39-vuotiailla (59 %). Se on pienempi 40–54-vuotiailla (53 %) ja 55-vuotiailla ja sitä vanhemmilla (55 %).

Tämä ikärakenne on huomattava, koska vanhemmat vastaajat pitävät yleensä todennäköisemmin turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä EU:n haasteina tai painopisteinä. Nuoremmat vastaajat eivät näytä todennäköisemmin kokevan turvallisuushkien koskevan heitä suoraan, mutta luottavat todennäköisemmin EU:n toimiin tällä alalla. Tämä viittaa siihen, että erotetaan toisistaan käsitys uhasta, joka on yleensä vahvempi ikääntyneiden vastaajien keskuudessa, ja luottamus EU:n toimiin, joka on vahvempi nuorten eurooppalaisten keskuudessa.

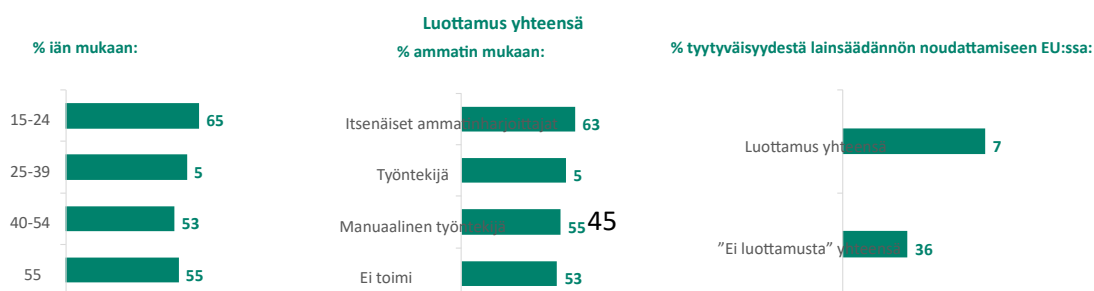
Sukupuolten väliset erot ovat vähäisiä, vaikka miehet (58 prosenttia) luottavat hieman naisia (55 prosenttia) todennäköisemmin EU:hun tällä alalla. Luottamus on myös korkeampi korkeasteen tutkinnon suorittaneiden keskuudessa (61 prosenttia) kuin niiden vastaajien keskuudessa, joilla on keskiasteen koulutus tai keskiasteen jälkeinen koulutus, joka ei ole korkea-asteen koulutusta (54 prosenttia) tai alempi koulutustaso (55 prosenttia).

Suurimmat erot ovat asenteissa. Vastaajat, jotka ovat tyytyväisiä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen EU:ssa (79 %), luottavat paljon todennäköisemmin EU:hun turvallisuuden ja

puolustuksen vahvistamisessa kuin tyytymättömät vastaajat (36 %). Tämä vahvistaa sen, että luottamus EU:n rooliin turvallisuuden ja puolustuksen alalla liittyy läheisesti laajempaan luottamukseen Euroopan unionin toimintaa kohtaan.

Luottamus EU:n puolustukseen on selvästi vahvempi alle 25-vuotiaiden keskuudessa (65 %)

Kysymys 8: Missä määrin luotatte siihen, että Euroopan unioni vahvistaa turvallisuutta ja puolustusta Euroopassa ja suojelee paremmin kansalaisiaan?

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

7. Tekniset eritelvät

Demoscopia toteutti 19.–24. kesäkuuta 2026 tämän Flash-eurobarometrin 584 Euroopan komission viestinnän pääosaston (DG COMM ”Public Opinion and Citizens Engagement” Unit) pyynnöstä. Kyselyä koordinoi viestinnän pääosasto (DG COMM ”Public Opinion and Citizens Engagement” -yksikkö).

Tämä Flash-eurobarometri kattaa koko 15-vuotiaan ja sitä vanhemman väestön kaikissa EU:n 27 jäsenvaltiossa. Tämä kohdejoukko vastaa Flash Eurobarometri -puitesopimuksessa määriteltyä suurta yleisöä. Yhteensä 25 904 haastattelua suoritettiin tietokoneavusteisen verkkohaastattelun (CAWI) kautta.

Otanta-asetelmassa noudatetaan puitesopimuksen vakioeritelmiä, joihin kuuluu 1 000 haastattelua suuremmissa jäsenvaltioissa ja 500 haastattelua pienemmissä jäsenvaltioissa (LU, CY, MT).

Haastattelujen määrä maittain

EU	EU	25904	LV	Latvia	1010
BE	Belgia	1039	LT	Liettua	1005
BG	Bulgaria	1007	LU	Luxemburg	506
CZ	Tšekki	1016	HU	Unkari	1030
DK	Tanska	1015	MT	Malta	512
DE	Saksa	1008	NL	Alankomaat	1024
EE	Viro	1005	AT	Itävalta	1017
IE	Irlannin tasavalta	1036	PL	Puola	1024
EL	Kreikka	1008	PT	Portugali	1005
ES	Espanja	1005	RO	Romania	1014
FR	Ranska	1005	SI	Slovenia	1016
HR	Kroatia	1031	SK	Slovakia	1003
IT	Italia	1009	FI	Suomi	1024
CY	Kypros	521	SE	Ruotsi	1009

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

Virhemarginaali

Tutkimustuloksiin sovelletaan näytteenoton toleransseja. ”Virhemarginaalilla” kvantifioidaan kyselyn tulokseen liittyvä epävarmuus (tai luottamus siihen). Yleissääntönä on, että mitä enemmän haastatteluja tehdään (otoksen koko), sitä pienempi on virhemarginaali. Jos otos on 500, virhemarginaali on enintään 4,4 prosenttiyksikköä, ja jos otos on 1 000, virhemarginaali on enintään 3,1 prosenttiyksikköä.

(taulukko toisesta Eurobarometri-raportista)

Otantaprosessista johtuvat tilastolliset liikkumavarat

(95 %:n luottamustasolla)

eri otoskoot ovat riveissä

erilaiset havaitut tulokset ovat sarakkeissa

	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N = 50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N = 50
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500
N = 1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N = 1000
N = 1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N = 1500
N=2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N=2000

8. Questionnaire

Haastattelutila: Online-tilassa (CAWI)

Kohderyhmä: Suuri yleisö, 15+

Kattavuus: 27 EU:n jäsenvaltiota

Kenttätöön päivämäärät: 19.–24. kesäkuuta 2026

Näytteen koko: 25904 haastattelua (noin 1000 suurissa maissa ja 500 pienemmissä maissa)

Sosiodemografiset kysymykset: ikä, sukupuoli, koulutus, ammatti, alue, kaupungistuminen, kotitalouksien kokoonpano ja taloudelliset vaikeudet.

EU:n vahvuudet, haasteet ja prioriteetit

Q1 : Mitkä seuraavista ovat mielestäsi EU:n tämänhetkiset suurimmat haasteet? Valitse enintään kolme vastausta.

(RANDOMISE 1-11 – enintään 3 vastausta)

Sosiaalinen eriarvoisuus 1

Riittämätön talouskasvu 2

Elinkustannukset 3

Ukrainan sota 4

Lähi-idän konfliktit (M) 5

Ilmastonmuutos ja ympäristökysymykset 6

Laiton muuttoliike 7

Rikollisuus ja terrorismi 8

Digitaaliteknologian vaikutus yhteiskuntaan 9

Disinformaatio ja tiedon manipulointi 10

Turvallisuus- ja puolustuskysymykset 11

Muut 12

Ei mitään 13

En tiedä 998

Katsotteko, että EU:n olisi käsiteltävä seuraavia aloja ensisijaisena kysymyksenä? Valitse enintään kolme vastausta.

(RANDOMISE 1-17 – enintään 3 vastausta)

Laiton muuttoliike 1

Ukrainan sota 2

Turvallisuus ja puolustus 3

Talous ja julkinen talous 4

Teollisuus ja kilpailukyky 5

Maatalous ja elintarviketurva 6

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

Ilmastonmuutos ja ympäristö 7
Koulutus 8
Työpaikat, sosiaalinen tasa-arvo ja osaaminen 9
Energia 10
Kauppa 11
Tutkimus ja innovointi 12
Kansanterveys 13
Digitaalitekniikan vaikutus yhteiskuntaan (N) 14
Demokratia, ihmisoikeudet ja oikeusvaltio 15
Lähi-idän konfliktit (N) 16
Muut 17
Ei mitään 18
En tiedä 998

Okratia ja oikeusvaltioperiaate EU:ssa

Kysymys 3 Mitkä seuraavista ovat mielestäsi demokraattisen yhteiskunnan tärkeimmät osatekijät?

(RANDOMISE 1–10 – enintään 3 vastausta)

Vapaat ja rehelliset vaalit 1
Sananvapaus/ilmaisunvapaus 2
Tiedotusvälineiden vapaus ja riippumattomuus 3
Oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen ja perusoikeuksien suojeleminen 4
Riippumaton oikeuslaitos 5
Kansalaisten mahdollisuus osallistua julkiseen keskusteluun ja päätöksentekoon 6
Poliittisten johtajien avoimuus ja vastuuvallisuus 7
Vähemmistöjen oikeuksien kunnioittaminen 8
Korruption torjunta 9
Vahva oppositio, joka pystyy arvostelemaan hallitusta 10
Muut 11
Ei mikään näistä 12
En tiedä 13

Q4 Ov erall, kuinka tyytyväinen tai tyytymätön olet oikeusvaltion kunnioittamiseen...

(Vain yksi vastaus)

		Erittäin tyytyväinen	Melko tyytyväinen	Melko tyytymätön	Erittäin tyytymätön	En tiedä
1	(Maamme)	1	2	3	4	998
2	EU:n	1	2	3	4	998

Kysymys 5 Kerro minulle kunkin seuraavan toimen osalta, onko mielestäsi tehokasta vai ei edistää poliittista päätöksentekoa EU:n tasolla vaalien jälkeen?

Flash-eurobarometri

EU:n haasteet ja painopisteet

(RANDOMISE – yksi vastaus per linja)

		Erittäin tehokas	Melko tehokas	Ei tehokas	kovin tehokas	Ei lainkaan	En tiedä
1	Jäsenyys yhdistyksessä tai kansalaisjärjestössä	1	2	3	4		998
2	Osallistu eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen (vähintään miljoonan kansalaisen allekirjoittama pyyntö vähintään seitsemästä jäsenvaltiosta, jossa pyydetään Euroopan komissiota ehdottamaan uusia lakeja aloilla, joilla komissiolla on valtuudet toimia) tai eurooppalaiseen kansalaispaneeliin (satunnaisesti valittu EU:n tason kansalaiskokous, joka tekee yhteistyötä toimintapoliittisten suositusten parissa)						
3	Poliittisten liikkeiden puolueisiin tai liittoihin osallistuminen						
4	Boikotoi tai osta tiettyjä tuotteita poliittisista, eettisistä tai ympäristöön liittyvistä syistä						
5	Osallistu mielenosoitukseen tai mielenosoitukseen						

Itsenäisyys ja kauppa

K6 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

(ROTATE – yksi vastaus per linja)

		Täysin mieltä	samaa	Tend suostua	Yritetään mieltä	olla eri	Täysin eri mieltä	En tiedä
1	Jäsenvaltiot voivat saavuttaa parempia tuloksia kauppaneuvotteluissa tekemällä yhteistyötä EU:n tasolla	1	2	3	4			998
2	EU:n olisi vahvistettava taloudellista riippumattomuuttaan monipuolistamalla kauppasuhteitaan	1	2	3	4			998

D efence, mukaan lukien tuleva turvallisuusstrategia

K 7 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä, kun otetaan huomioon nykyinen kansainvälinen tilanne?

(ROTATE – yksi vastaus per linja)

		Täysin mieltä	samaa	Tend suostua	Yritetään mieltä	olla eri	Täysin eri mieltä	En tiedä
1	(Maamme) turvallisuus on uhattuna	1	2	3	4		998	
2	EU:n olisi vahvistettava valmiuksiaan puolustautua itsenäisesti mahdollisia ulkoisia uhkia vastaan (N)	1	2	3	4		998	

Kysymys 8: Missä määrin luotatte siihen, että Euroopan unioni vahvistaa turvallisuutta ja puolustusta Euroopassa ja suojelee kansalaisiaan?

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

(Vain yksi vastaus)

Luota täysin	1
Taipua luottamukseen	2
Taistele olla luottamatta	3
Älä luota ollenkaan	4
En tiedä	4

Energiakriisi

Q9 Mikä voi mielestäsi auttaa EU:ta siirtymään pois fossiilisista polttoaineista?

(Lähes yksinoikeudella – ja sitten -MULTIPLE -RANDOMISE)

Suurempi sähköistäminen	1
Energiankäytön vähentäminen energiatohokkuustoimenpiteillä	2
Paikallisten toimien, kuten energiayhteisöjen, edistäminen	3
Uusiutuvan energian kapasiteetin lisääminen esimerkiksi uusien tuulipuistojen ja aurinkopuistojen avulla	4
Investoinnit ydinratkaisuihin	5
Muuta	6
En tiedä	998

1. Ensinnäkin?

2. Entä sitten?

Q10 W hich, jos mitään, seuraavista toimista olet toteuttanut vastauksena energian hintojen nousuun Iranin sodan alkamisen jälkeen (helmikuun 2026 lopussa) energiankulutuksen vähentämiseksi ja energiankäytön hallitsemiseksi aktiivisemmin? Sinulla on...

(Useat vastaukset mahdollisia – Yksikään ja Tanska eivät ole eksklusiivisia – RANDOMISE)

Vähemmän lämmitystä tai jäähdytystä	1
Vähentynyt sähkön kokonaiskulutus	2
Kotisi parempi eristys tai energiatohokkuus	3
Investoidaan energiatohokkaampiin laitteisiin	4
Seuraa energiankulutustasi tarkemmin	5
Verrattuna tai vaihtanut energiantoimittajaa tai -sopimusta	6
Energiankäytön hallintaan käytetyt älykkäät työkalut tai sovellukset	7
Mukautettu energiankäyttö, jotta voidaan hyötyä alhaisemmista hinnoista tai kulutuksen vähenemisestä tunteina, joina hinnat ovat korkeammat (esim. aamulla, illalla)	8
Asennetut tai harkitut uusiutuvan energian ratkaisut (esim. aurinkopaneelit)	9

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

Liittyminen energiayhteisöön	10
Muutti liikennetottumuksiasi energiankulutuksen vähentämiseksi	11
Muuta	12
Ei mitään	13
En tiedä	998

Sosiaalinen media

K 11 Kuinka huolissasi olet seuraavista riskeistä, joita lapset kohtaavat sosiaalisessa mediassa?

(Vain yksi vastaus - RANDOMISE)

	Erittäin huolestunut	Jokseenkin huolissaan	Ei kovinkaan huolissaan	Ei lainkaan huolissaan	En tiedä	
1 Altistuminen haitalliselle sisällölle (esim. väkivalta, itsensä vahingoittaminen, ääriilikkeet, haitallinen terveys tai kosmeettinen neuvonta)	1	2	3	4	998	
2 Verkkoviettely tai seksuaalinen hyväksikäyttö	1	2	3	4	998	
3 Verkkokiusaaminen tai -häirintä	1	2	3	4	998	
4 Additiivinen suunnittelu	1	2	3	4	998	
5 Tietosuojariskit (esim. lasten henkilötietojen kerääminen)	1	2	3	4	998	
6 Rekrytointi laittomaan toimintaan	1	2	3	4	998	

Q12 Digipalvelusäädöksessä edellytetään, että verkkoalustat suojelevat lapsia paremmin haitoilta, joita voi aiheutua esimerkiksi verkkokiusaamisesta, houkuttelusta, altistumisesta väkivaltaisille ääriaineiksille, riippuvuutta aiheuttavasta suunnittelusta tai niin sanotuista kaninrei'istä. Mihin seuraavista toimista EU:n olisi mielestäsi ryhdyttävä lasten suojelun vahvistamiseksi verkossa?

(Vain yksi vastaus)

Hyväksytään EU:n tason säännöt, joilla kielletään sosiaalisen median tarjoajia tarjoamasta palvelujaan tiettyä ikää nuoremmille lapsille.	1
Hyväksytään EU:n tason säännöt, jotka velvoittavat sosiaalisen median palveluntarjoajat lykkäämään pääsyn tarjoamista tiettyihin vaarallisiin sosiaalisiin medioihin tiettyä ikää nuoremmille lapsille.	2
Vahvistetaan lainvalvontaan osoitettuja resursseja	3
Annetaan vanhempien ja koulujen huolehtia lasten verkkoturvallisuudesta ilman EU:n tason lisätoimenpiteitä	4
Lisätoimia ei tarvita	5
En tiedä	998

TIETOJA KOSKEVAT KYSYMYKSET

Q 13 Viimeisten seitsemän päivän aikana, kuinka usein olet törmännyt verkossa tietoihin, että sinä ...

(Yksi vastaus per linja)

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

	Päivittäin tai lähes päivittäin	Useita kertoja viikossa	Harvemmin	Ei koskaan	En tiedä	
1 En ollut varma, oliko se luotettava.	1	2	3	4	998	
2 Uskotaan vääräksi tai harhaanjohtavaksi	1	2	3	4	998	
Uskotaan saattaneen olla osa vieraan						
3 maan tai järjestön yritystä vaikuttaa mielipiteeseesi	1	2	3	4	998	

KYSY KAIKKI

Q14 Kun törmäät verkossa tietoihin, joiden arvelet olevan väärä tai harhaanjohtava, mitä yleensä teet?

(Useat mahdolliset tulonsiirrot – RANDOMISE 1–5)

Jätä se huomiotta	1
Tarkista se vertaamalla muihin lähteisiin	2
Ilmoita siitä alustalle tai verkkosivustolle	3
Keskustele asiasta ystävien/perheen kanssa	4
Jaa se verkossa	5
En tiedä	998

KYSY KAIKKI

Kysymys 15 W Seuraavien mahdollisten toimenpiteiden tärkeysjärjestys olisi asetettava etusijalle, jotta voidaan vähentää väärin tai harhaanjohtavien tietojen kielteisiä vaikutuksia verkossa?

(MAX. 2 Vastaukset – Yksikään ja Tanska eivät ole eksklusiivisia – RANDOMISE 1–6)

Vahvemmat säännöt verkkoalustoille ja sosiaalisen median alustoille	1
Lisää koulutusta ja medialukutaitoa kansalaisille	2
Verkkosisällön riippumattomampi faktantarkistus	3
Tiukemmat seuraamukset laittomasta verkkosisällöstä ja -toiminnasta	4
Tekoälyllä tuotetun tai käsitellyn sisällön selkeät merkinnät	5
Sosiaaliseen mediaan pääsyn alaikäraja	6
Lisätoimenpiteitä ei tarvita	7
En tiedä	998

KYSY KAIKKI

DX 1 Miten käytät sosiaalisen median alustoja saadaksesi tietoa ajankohtaisista asioista tai poliittisista kysymyksistä?

(Vain yksi vastaus)

Useita kertoja päivässä	1
-------------------------	---

Flash-eurobarometri
EU:n haasteet ja painopisteet

Kerran päivässä	2
Useita kertoja viikossa	3
Harvemmin	4
Ei koskaan	5
En tiedä	998